

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА АВІАЦІЙНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач випускової кафедри
_____ Любов ПОМИТКІНА
«_____» _____ 2022 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗДОБУВАЧА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
БАКАЛАВР
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 053 «ПСИХОЛОГІЯ»

Тема: **«ЗВ'ЯЗОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ТИПІВ
ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ У МОЛОДІ»**

Виконавець: студентка групи ПБ-407 Когут Валерія Ігорівна

Керівник: старший викладач кафедри авіаційної психології Власова-Чмерук

Оксана Миколаївна

Нормоконтролер:

Власова-Чмерук О.М.

Київ – 2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій

Кафедра авіаційної психології

Спеціальність 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма «Психологія бізнесу»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач випускової кафедри

_____ Любов ПОМИТКІНА

«___» _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної роботи

Когут Валерії Ігорівни

1. Тема кваліфікаційної роботи: «Зв'язок емоційного інтелекту та типів психологічного захисту у молоді», затверджена наказом ректора № 477/ст від 05.05.2022 р.

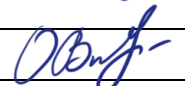
2. Термін виконання роботи: з 23.05.2022 р. по 19.06.2022 р.

3. Вихідні дані до роботи: вибірка – особи різних сфер зайнятості від 21 до 25 років, 30 осіб; у дослідженні були використанні методики: «Тест емоційного інтелекту» Бачард; «Тесту емоційного інтелекту» Д.Люсін; «Методика виміру психологічного захисту (МВПЗ)»; методи математичної обробки: критерії Колмогорова – Смірнова, Пірсона.

4. Зміст пояснювальної записки: кваліфікаційна робота складається з 2-х розділів. Перший розділ містить теоретичний аналіз емоційного інтелекту та типів психологічного захисту; у другому розділі представлене емпіричне дослідження зв'язку емоційного інтелекту та типів психологічного захисту у молоді.

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу: 13 таблиць, 1 рисунок.

6. Календарний план – графік

№ з/пор.	Завдання	Термін виконання	Виконано
1.	Вибір теми та формулювання завдань	Січень	
2.	Тематичний добір та аналіз наукових праць	Січень	
3.	Оформлення теоретичної частини	Лютий	
4.	Методологічне обґрунтування емпіричного дослідження	Лютий	
5.	Проведення емпіричного дослідження	Березень	
6.	Аналіз та інтерпретація отриманих результатів	Квітень	
7.	Оформлення кваліфікаційної роботи відповідно до ДСТУ	Травень	
8.	Попередній захист кваліфікаційної роботи	30.05.2022	
9.	Виправлення зауважень, оформлення рецензії	Червень	
10.	Подання кваліфікаційної роботи нормоконтролеру та на підпис завідувачу кафедри	13.06.2022	
11	Захист кваліфікаційної роботи	17.06.2022	

7. Дата видачі завдання: 27 січня 2022 р.

Керівник дипломної роботи Оксана ВЛАСОВА-ЧМЕРУК
(підпис керівника)

Завдання прийняла до виконання Валерія КОГУТ
(підпис випускника)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи «Зв'язок емоційного інтелекту та типів психологічного захисту у молоді»: 50 сторінок, 13 таблиць, 20 використаних джерел, 14 додатків.

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ, ЕМОЦІЇ, КОНТРОЛЬ, УПРАВЛІННЯ, ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЗАХИСТ, ПСИХІКА.

Об'єкт дослідження – емоційний інтелект.

Предмет дослідження – зв'язок емоційного інтелекту та типів психологічного захисту.

Мета дослідження – встановити зв'язок емоційного інтелекту та типів психологічного захисту.

Методи дослідження: теоретичні; психодіагностичні: «Тест емоційного інтелекту» Бачард; «Тесту емоційного інтелекту» Д.Люсін; «Методика виміру психологічного захисту (МВПЗ)»; методи математичної обробки: критерії Колмогорова – Смірнова, Пірсона.

Встановлено прямий та зворотний кореляційний зв'язок між деякими компонентами емоційного інтелекту та типами психологічного захисту у молоді.

Практичне значення отриманих результатів. Враховуючи відсутність можливості впливу на свідомий вибір захисних механізмів особистості, через їх формування у підсвідомості, можливо сприяти подальшому переходу до адаптивних типів захисту, через розвиток таких компонентів емоційного інтелекту, як вміння приділяти увагу, розуміти і впливати на емоції та їх вираження. Результати дослідження можуть бути використані викладачами ЗВО, соціальними працівниками, практичними психологами в роботі з молоддю, для розкриття особистісного потенціалу, розвитку емоційного інтелекту, а також в процесі психодіагностичної роботи і при наданні психологічної допомоги.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ТИПІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ.....	8
1.1. Емоційний інтелект як психологічна проблема.....	8
1.2. Типи психологічного захисту.....	12
Висновок до розділу 1.....	17
РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ТИПІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ У МОЛОДІ.....	19
2.1. Організація дослідження емпіричного дослідження та обґрунтування психодіагностичних методик.....	19
2.2. Аналіз та інтерпретація групових результатів дослідження зв'язку емоційного інтелекту та типів психологічного захисту у молоді.....	23
2.3. Виявлення зв'язку емоційного інтелекту та типів психологічного захисту у молоді.....	27
Висновок до розділу 2.....	31
ВИСНОВКИ	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	35
ДОДАТКИ.....	37

ВСТУП

Актуальність теми дослідження: Емоційний інтелект визначають як здатність людини розуміти власні емоції та бути здатним керувати ними, задля ефективного спілкування, співчуття іншим, подолання труднощів та вирішення конфліктів. Достатній рівень розвитку емоційного інтелекту стає у нагоді при побудові міцніших стосунків, досягнення успіху в навчанні та на роботі, а також досягненні кар'єрних та особистих цілей.

Захисні механізми визначають як психологічні стратегії, керовані підсвідомо, що використовуються для маніпулювання, заперечення або спотворювання реальності, задля захисту психіки від тривоги та шкідливих імпульсів. Психічно здорові люди протягом життя використовують різні захисні механізми. Механізми захисту набувають форму патології лише тоді, коли її постійне використання призводить до появи дезадаптивної поведінки, що має негативний вплив на фізичне чи психічне здоров'я людини.

Об'єкт дослідження: емоційний інтелект

Предмет дослідження: зв'язок емоційного інтелекту та типів психологічного захисту

Мета дослідження: встановити зв'язок емоційного інтелекту та типів психологічного захисту

Відповідно до мети визначено **основні завдання:**

1. На основі теоретичного аналізу літератури систематизувати наукові підходи до розуміння емоційного інтелекту, визначити типи психологічного захисту .
2. На основі емпіричного дослідження з'ясувати рівень емоційного інтелекту у молоді та визначити типи психологічного захисту.
3. Встановити зв'язки емоційного інтелекту та типів психологічного захисту

Відповідно до мети і завдань дослідження обрано й використано комплекс **методів:** *теоретичні* – аналіз, синтез, порівняння, систематизація та

узагальнення наукової літератури з проблеми емоційного інтелекту у молоді та функціонування захисних механізмів; *емпіричні* – спостереження тестування; комплекс методик для дослідження емоційного інтелекту та механізмів психологічного захисту: тест емоційного інтелекту Бачард; тест емоційного інтелекту Д.Люсін; Методика виміру психологічного захисту (МВПЗ); *методи статистичної обробки даних*: критерій Колмогорова-Смірнова, коефіцієнт кореляції Пірсона (програма SPSS 22);

Практичне значення отриманих результатів. Враховуючи відсутність можливості впливу на свідомий вибір захисних механізмів особистості, через їх формування у підсвідомості, можливо сприяти подальшому переходу до адаптивних типів захисту, через розвиток таких компонентів емоційного інтелекту, як вміння приділяти увагу, розуміти і впливати на емоції та їх вираження. Результати дослідження можуть бути використані викладачами ЗВО, соціальними працівниками, практичними психологами в роботі з молоддю, для розкриття особистісного потенціалу, розвитку емоційного інтелекту, а також в процесі психодіагностичної роботи і при наданні психологічної допомоги.

Структура та обсяг дипломної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, що налічує 20 найменувань, додатків на 13 сторінках. Основний зміст роботи викладений на 27 сторінках і містить 13 таблиць, 1 рисунок. Загальний обсяг роботи – 50 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ТИПІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ

1.1. Емоційний інтелект як психологічна проблема

Емоційний інтелект найчастіше визначають як вміння певної особистості сприймати, використовувати, розуміти та керувати емоціями. Люди з вищим емоційним інтелектом, здатні розпізнавати не тільки власні, а й емоції оточуючих, використовувати отриману інформацію задля керування власними мисленнєвими та поведінковими процесами, розрізняти різноманітні почуття і коригувати власну поведінку та емоції відповідно до ситуації для коректної адаптації у середовищі.

Більшість досліджень показують, що люди з вищими рівнем емоційного інтелекту, мають кращі загальні показники психічного здоров'я, успішності в професійній і навчальній діяльності та лідерських якостей, проте причинно-наслідковий зв'язок не був встановлений. Загалом емоційний інтелект часто асоціюють з емпатією тому що частково він полягає у вмінні ідивіда співставити власний досвід з досвідом інших[11].

Зазвичай емоційний інтелект визначається такими ознаками:

1. Контроль над собою. Тобто людина може контролювати власні імпульси, поведінку, свої емоції, проявляти ініціативу та адаптуватися до обставин та змін середовища.
2. Самосвідомість. Вміння розпізнавати власні емоції та те як вони впливають на думки на поведінку.
3. Соціальна обізнаність. Наявність емпатії, тобто розуміння емоцій та потреб оточуючих. Вміння розуміти емоційні сигнали інших, комфортно почувати себе у суспільстві та адекватно оцінювати динаміку групи.
4. Управління відносинами. Розуміння як розвивати на підтримувати стосунки, спілкуватися, впливати на оточуючих[11].

Вперше термін з'явився у 1964 у статті американського вченого Майкла Белдоха, проте популярності набув лише у 1995, через бестселлер американського журналіста Деніеля Гоулмана «Емоційний інтелект», сам автор визначає емоційний інтелект як сукупність навичок та характеристик, що допомагають у лідерстві. Сучасніші дослідження зосереджені переважно на механізмі розпізнавання емоцій, що полягає у побудові зв'язку між емоційними станами та зоровими і слуховими невербальними сигналами, що спостерігаються. Також існують і неврологічні дослідження, що намагаються охарактеризувати механізми емоційного інтелекту.

Дослідниками було розроблено рідоманітні моделі виміру емоційного інтелекту:

Таблиця 1.1.1

Моделі EI

Модель здібностей	Модель рис	Змішана модель
Автори: Пітер Селовей, Джон Меєр	К. В. Петрідес	Данієл Гоулман
Базується на розумінні емоційного інтелекту як набору взаємопов'язаних, об'єктивно вимірних, когнітивно-емоційних здібностей, що дозволяють сприймати, керувати та розуміти як свої емоції так і емоції оточуючих	сфокусована на конкретних рисах особистості, що допомагають їй сприймати та регулювати власні емоції.	Пізніше була розділена на модель рис емоційного інтелекту і модель можливостей.

Модель здібностей, визначає емоції як джерело інформації, що може допомагати індивіду не тільки розуміти особливості соціального середовища, але і уникати дезорієнтації в ньому. Дана модель розрізняє людей за їх здатністю до обробки інформації отриманої зі зчитаних емоцій і за їх спроможністю проводити аналіз обробленої емоційної інформації співставляючи її з ширшим колом знань. Дана модель емоційного інтелекту включає такі здібності:

1. Сприйняття емоцій. Здібність зчитувати та дешифрувати емоції в виразах обличчя, інтонаціях голосу, та інших невербальних складових комунікації, включаючи здатність ідентифікувати власні емоції індивіда. Сприймання емоцій визначають фундаментальним складником емоційного інтелекту, оскільки саме він робить можливою будь-яку подальшу обробку отриманої емоційної інформації.

2. Використання емоцій. Спроможність використання отриманої за допомогою зчитування емоцій інформації для полегшення різноманітних пізнавальних процесів, таких як мислення та побудова алгоритмів вирішення проблем.

3. Розуміння емоцій. Здібність сприйняти емоцію, розпізнати її та вміння описати, як ця емоція розвивається з часом.

4. Управління емоціями. Здібність регулювати як свої емоційні імпульси, так і емоційні імпульси інших. Людина з високим емоційним інтелектом може використовувати навіть негативні емоції задля керування ними для досягнення поставленої мети[1].

Теорія моделі рис була запропонована Петрідесом у 2001 році і «описує емоційний інтелект як наше суб'єктивне сприйняття власного емоційного світу: особисті емоційні тенденції та наскільки ми віримо, що ми адекватно сприймаємо, розуміємо, управляємо та використовуємо емоції, як власні так і інших людей» [18].

У той час як модель здібностей є дуже прагматичною і зосереджена на зовнішніх результатах, модель рис більше орієнтована на емоційне самосприйняття. По суті, модель рис оцінює, як людина сприймає свої емоційні здібності. Ці емоційні здібності та їхнє сприйняття потім впливають на поведінку та сприйняття когнітивних та поведінкових здібностей. Цю конструкцію також можна назвати емоційною самоефективністю, оскільки вона майже повністю залежить від сприйняття індивіда, а не від будь-яких об'єктивних показників. Через це, модель рис важко піддається будь-яким академічним або науковим вимірам. Хоча це стосується більшості самозвітів, повна відсутність будь-яких

об'єктивних показників у моделі рис, особливо ускладнює доведення чи спростування. Більша частина досліджень, що зараз проводяться для дослідження емоційного інтелекту, як загальної теорії, проводиться з використанням саме моделі рис. Оскільки модель рис визнає невід'ємну суб'єктивність людських емоцій, вона надає набагато ширшу область для дослідження.

Одним з найбільш переконливих і переконливих аргументів моделі рис емоційного інтелекту є те, що, на відміну від моделі здібностей, вона визнає, що певні характеристики особистості та емоційні реакції можуть бути релевантними в певних ситуаціях, але не підходящими в інших.

Змішана модель, введена Деніелем Гоулманом, розглядає емоційний інтелект в контексті його високого рівня, як необхідної складової успішного лідерства і визначає як широкий спектр компетенцій і навичок, які керують продуктивністю лідера. Гоулман включає набір емоційних компетенцій у кожную конструкцію EI. Емоційні здібності, згідно Гоулмана, це не вроджені таланти, а навчені здібності, над якими потрібно працювати і які можна розвивати для досягнення видатних результатів. Він стверджує, що всі люди народжуються із певним базовим рівнем емоційного інтелекту, який визначає їх потенціал для вивчення емоційних компетенцій. Модель Гоулмана піддавалася критиці в дослідницькій літературі як приклад «поп-психології» [14]. Модель Гоулмана окреслює п'ять базових складових емоційного інтелекту:

1. Самосвідомість, помагає у здатності розпізнавати власні емоції, як слабкі так сильні сторони, схильності, цінності та цілі, а також визнавати їхній вплив на інших, використовуючи внутрішні почуття для прийняття рішень.

2. Саморегуляція, полягає у контролі або здатності перенаправити свої руйнівних емоції та імпульси у продуктивне русло, а також швидку адаптацію до нових обставин.

3. Соціальні навички, що дозволяють керувати стосунками з оточуючими та направляти їх у необхідне русло.

4. Емпатія, у сенсі врахування емоцій та почуттів оточуючих, особливо при прийнятті рішень

5. Мотивація, як усвідомлення складових і чинників мотивації особистості.

Питанню емоційного інтелекту у молоді, студентів присвячено публікації зарубіжних та вітчизняних вчених. Багатьма авторами підкреслюється значення емоційного інтелекту в успішному навчанні студентів (Г. Захарчин, А. Чернявська) [2;5].

У дисертаційному дослідженні Колісник Л.О. встановлено, що емоційний інтелект є чинником запобігання самотності у юнацькому віці[4].

Ічанська О. та Закревська А. дослідили зв'язки компонентів емоційного інтелекту з емпатією на вибірці студентів-психологів та прийшли до висновку, що активізація емпатії та емоційного інтелекту може виступити інструментами становлення їх професійної компетентності [3].

Існує невелика кількість статей стосовно взаємозв'язку між емоційним інтелектом та захисними механізмами, що обумовило актуальність нашого дослідження.

1.2. Типи психологічного захисту

Механізми захисту, перша згадка про які з'являється у психоаналітичній теорії, визначають як будь-які із групи психічних процесів, що дозволяють психіці досягати компромісних рішень конфліктів, які вона не в змозі вирішити. Процес зазвичай несвідомий, і компроміс, як правило, передбачає приховування від себе внутрішніх потягів або почуттів, які загрожують знизити самооцінку або провокують занепокоєння. Концепція походить із психоаналітичної гіпотези про те, що в свідомості існують сили, які протистоять і борються одна з одною. Вперше цей термін був використаний у роботі Зігмунда Фрейда «Нейро-психози захисту» [17].

Здорові люди зазвичай протягом життя змінюють захисні механізми. Механізм захисту може досягати рівня патології лише тоді, коли його неперервне використання веде до дезадаптивної поведінки особистості, що в результаті різко негативно впливає на фізичне чи психічне здоров'я людини. Серед цілей механізмів захисту є захист психіки від тривоги чи соціальних санкцій або надання притулку від ситуації, з якою наразі не можна впоратися.

Дослідники розрізняють такі групи механізмів захисту психіки:

1. Психотичні механізми є найглибіннішими та такими, що працюють на рівні психофізіології, функціонують у більшості випадків безсвідомо. Особистостям, у яких для захисту використовується переважно ця група механізмів, властивим є ігнорування або забуття подій, відхід у світ фантазій, розщеплення свідомості, реагування на фізичному рівні (моторна стимуляція, психосоматичні захворювання).

2. Інфантильні механізми, такі механізми які функціонують на рівні емоцій та зумовленні емоціональним інфантилізмом. Особистостям, у яких для захисту використовується переважно ця група механізмів, властиво перекладати відповідальність на оточуючих і прагнення до зняття напруги ситуації «тут і зараз» будь-яким доступним способом.

3. Невротичними механізмами називають такі, які працюють на когнітивному рівні та є тісно пов'язаними із самооцінкою особистості. Особистостям, у яких для захисту використовується переважно ця група механізмів, властивою є підвищена вимогливість та критичність до себе та оточуючих, побічне сприйняття невдач та помилок, їх самооцінка легко змінюється з однієї крайньої позиції на іншу, в залежності від зовнішніх факторів.

4. Адаптивні механізми захисту, визначають як такі, які дозволяють не тільки більш успішно психологічно адаптуватися до ситуації або середовища, але і такі, що мають позитивний вплив на життя особистості та схвалюється соціумом. У роботі даних механізмів велику роль відіграє воля і самоконтроль,

вони контролюються рефлексією і мають високий рівень адекватності, а також відповідають нормам і правилам, які очікуються [17].

Психоаналітики наголошують, що використання захисного механізму є нормальною частиною функціонування особистості, і саме по собі не є ознакою психічного розладу. Різні психологічні розлади, однак, можуть характеризуватися надмірним або жорстким використанням цих механізмів захисту. Деякі з основних захисних механізмів, описаних психоаналітиками, такі:

Витіснення – механізм, що полягає в повному вилученні із свідомості факторів, що травмують, шляхом їхнього виштовхування чи придушення у несвідому частину розуму. Тим не менш, витіснені зі свідомості неприємні моменти латентно впливають на психічний стан і поведінку індивіда, він стає тривожним, обережним і замкнутим. Формування механізму імовірно обумовлено гострими травмуючими подіями, які колись наразили на небезпеку саме існування індивіда і підірвали його базову довіру до навколишнього середовища.

Реактивне утворення – це фіксація у свідомості ідеї, афекту чи бажання, що протилежні несвідомому імпульсу, який викликає страх. Індивід демонструє почуття обов'язку та відповідальності, пристрасть до соціальних норм і моралі, до догм, ретельно маскуючи глибинне почуття провини за справжні «неправильні» бажання. Він намагається завжди бути «правильним» і нав'язує таку поведінку оточуючим. Формування даного механізму, найімовірніше, відбувається у дитинстві під впливом зразків, що транслиуються важливою людиною у оточенні.

Проекція — це форма захисту, при якій небажані почуття (неприємні почуття, бажання, мотиви, ідеї тощо) витісняються на іншу людину, де вони потім виступають як загроза з зовнішнього світу. Звичайна форма проекції має місце, коли людина під загрозою власного гніву звинувачує іншого у приховуванні ворожих думок. Наслідком цього є надмірна критика, засудження, упередженість, гіпертрофована пильність, підозрілість і контроль тих, хто «має»

подібні якості і цим «порушує його права», хоча об'єкт, на який спрямована проєкція, може не мати нічого спільного з тим, що на нього спроектовано[20].

Регресія — це повернення до попередніх етапів розвитку та покинутих форм задоволення, викликане небезпекою чи конфліктами, що виникають на одній із пізніх стадій. Виділяють два різновиди психічної регресії — онтогенетичну (ретрогресивну), як повернення до форм поведінки, властивих більш раннім віковим етапам людини, таким, як плаксивість, погана переносимість очікування, інфантильність, повторювані монотонні рухи та філогенетичну (примітивізацію), як більш примітивну форму активності, властиву нашим далеким предкам (бійки, спалахи неконтрольованої люті, деструктивна поведінка).

Сублімація – енергії сексуальності та агресії направляються у соціально схвалюване та конструктивне русло – творчу, спортивну, наукову та іншу соціально корисну діяльність.

Заперечення – це свідома відмова від усвідомлення наявності болючих фактів. Чинники тривоги усвідомлюються, але небезпека відкидається. Навколишні часто сприймають цих особистостей, як легковажних і безтурботних людей, яким притаманний недоречний та надмірний оптимізм. Імовірно, закріплення механізму відбувалося у випадках, коли ігнорування проблеми, замість її вирішення, призводило до позитивного результату.

Раціоналізація — це заміна справжньої (але загрозливої) причини поведінки безпечним і розумним поясненням. Ресурси інтелекту використовуються для знаходження самовиправдань та псевдорозумних пояснень того, що сталося, для підтримки своєї самооцінки. Зазвичай це індивід, до якого з дитинства пред'являли підвищені вимоги до інтелекту, виваженості поведінки та високих результатів у всіх сферах діяльності [9].

Придушення - тимчасове уявне анулювання ситуації до настання найсприятливішого моменту для вирішення конфлікту. Людина силою волі відкладає усвідомлення неприємності до того моменту, коли вона буде психологічно готова зустрітися віч-на-віч з неприємним фактом.

Гумор - спроба розуму перетворити негативне сприйняття ситуації на позитивне, що дозволяє не уникати конфлікту, а використовувати його позитивні моменти. Формування часто відбувається у дитини із травмуючої сім'ї, там, де немає спокою і безпеки, що гарантують дитині психічне здоров'я і можливість бути самим собою.

Попередження - розробка планів щодо подолання можливих у майбутньому дискомфортних ситуацій, включає уявне програвання всіх варіантів майбутньої події, що дозволяє бути більш підготовленим до майбутнього та впевненим у собі. Таким людям часто властиво недооцінювати свої здібності та можливості, завдяки чому вони рідко опиняються в несподіваній та нерозв'язній для себе ситуації та контролюють ситуацію за будь-якого розкладу

Альтруїзм – механізм, що дозволяє притупити глибинне почуття провини реальними соціально значущими вчинками. Найчастіше формуванню даного механізму сприяють драматичні дитячі переживання, коли своїм існуванням дитина створила батькам або іншим значущим родичам проблеми з будь-якої причини, наприклад, у сім'ї не було готовності або бажання мати цю дитину, не бажану стать або хворобливість дитини тощо.

Проблема механізмів захисту у молоді, студентів порушена у публікаціях зарубіжних та вітчизняних вчених. Багато дослідників зосереджують свою увагу на шляхах і причинах формування певних механізмів захисту (Х.Р. Джаміліан)[13].

П. Саммаллахті, В. Алберг, у своєму дослідженні встановили зв'язок між деякими механізмами захисту та розладами особистості [19].

Існує невелика кількість статей стосовно взаємозв'язку між емоційним інтелектом та захисними механізмами, що обумовило актуальність нашого дослідження.

Висновок до розділу 1

Емоційний інтелект визначають як здатність людини до розуміння своїх і чужих емоцій та управління ними. Здатність до розуміння емоцій означає, що людина:

- може розпізнати емоцію, встановити сам факт наявності емоційного переживання в себе чи іншої людини;
- може ідентифікувати емоцію, тобто встановити, яку саме емоцію відчуває він сам або інша людина, і знайти для неї словесне вираження;
- розуміє причини, що викликали цю емоцію, та наслідки, до яких вона призведе.

Здатність до управління емоціями означає, що людина:

- може контролювати інтенсивність емоцій, насамперед приглушувати надмірно сильні емоції;
- може контролювати зовнішнє вираження емоцій;
- може в разі потреби довільно викликати ту чи іншу емоцію.

І здатність до розуміння, і здатність до управління емоціями може бути спрямована як на власні емоції, так і на емоції інших людей.

Захисні механізми визначають як психологічні стратегії, керовані підсвідомо, що використовуються для маніпулювання, заперечення або спотворювання реальності, задля захисту психіки від тривоги та шкідливих імпульсів. Психічно здорові люди протягом життя використовують різні захисні механізми. Механізми захисту набувають форму патології лише тоді, коли її постійне використання призводить до появи дезадаптивної поведінки, що має негативний вплив на фізичне чи психічне здоров'я людини. Деякі з основних захисних механізмів, описаних психоаналітиками, такі: витиснення (повне вилучення із свідомості факторів, що травмують), реактивне утворення (фіксація у свідомості ідеї, афекту чи бажання, що протилежні несвідомому імпульсу, який викликає страх), проекція (небажані почуття витісняються на іншу людину, де вони потім виступають як загроза з зовнішнього світу), регресія (повернення до попередніх етапів розвитку та покинутих форм задоволення, викликане

небезпекою чи конфліктами), сублімація (енергії сексуальності та агресії направляються у соціально схвалюване та конструктивне русло – творчу, спортивну, наукову та іншу соціально корисну діяльність), заперечення (свідома відмова від усвідомлення наявності болючих фактів), раціоналізація (заміна справжньої (але загрозової) причини поведінки безпечним і розумним поясненням), придушення (тимчасове уявне анулювання ситуації до настання найсприятливішого моменту для вирішення конфлікту), гумор (спроба розуму перетворити негативне сприйняття ситуації на позитивне), попередження (розробка планів щодо подолання можливих у майбутньому дискомфортних ситуацій), альтруїзм (дозволяє притупити глибинне почуття провини реальними соціально значущими вчинками).

РОЗДІЛ 2

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ТИПІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ У МОЛОДІ

2.1. Організація дослідження емпіричного дослідження та обґрунтування психодіагностичних методик

Дослідження емоційного інтелекту та типів психологічного захисту у молоді складалося з основних етапів:

1. Проведення тесту емоційного інтелекту Бачард.
2. Проведення опитування за допомогою тесту емоційного інтелекту Д.Люсіна.
3. Проведення опитування за допомогою методики виміру психологічного захисту (МВПЗ).
4. Аналіз результатів отриманих в ході проведення дослідження.

Для проведення емпіричного дослідження виявлення рівня емоційного інтелекту та типів психологічного захисту у молоді, були обрані:

Тест емоційного інтелекту Бачард – опитувальник на елементах ІРІР, що вимірює вираженість компонентів емоційного інтелекту: позитивну експресивність (тенденцію до вираження позитивних емоцій), негативну експресивність (тенденцію до вираження негативних емоцій), увагу до емоцій (наскільки людина є уважною до власних емоцій), прийняття рішень на основі емоцій, співпереживання радості, співпереживання нещастю, емпатію (розуміння емоцій інших). Респондентам пропонується оцінити 68 тверджень за 5-бальною шкалою, де 1-«зовсім не погоджуюся», 2-«скоріше ні», 3-«не знаю як відповісти», 4-«скоріше так», 5-«повністю погоджуюся».

При обробці результатів, набрані бали сумуються і співставляються з ключем., після чого сирі бали нормалізуються за відповідними коефіцієнтами:

- "Позитивна експресивність" $(+1,16,30,44,51,58 -9,23,37)/9$;
- "Негативна експресивність" $(+10,24,38,52,65 -2,17,31,45,59)/10$;
- "Увага до емоцій" $(+3,18,32,46,60 -11,25,39,53,66)/10$;

- "Прийняття рішень на основі емоцій" (+12,26,40,54,61 -4,19,33,47)/9;
- "Співпереживання радості" (+5,6,20,34,48,62 -13,27,41,55)/10;
- "Співпереживання нещастю" (+14,28,42,56,67 -7,21,35,49,63)/10;
- "Емпатія" (+8,22,36,50,64 -15,29,43,57,68)/10.

Тест емоційного інтелекту Д.Люсіна.

Це психодіагностична методика, призначена для вимірювання емоційного інтелекту. Емоційний інтелект вимірюється за наступними шкалами: міжособистісний EI (здатність до розуміння емоцій інших людей та управління ними), внутрішньоособистісний EI (здатність до розуміння власних емоцій та управління ними), розуміння емоцій, управління емоціями, та субшкалами: розуміння чужих емоцій, управління чужими емоціями, розуміння своїх емоцій, управління своїми емоціями, контроль експресії.

Методика була валідизована на вибірці 745 осіб. Внутрішня узгодженість основних шкал становить від 0,75 до 0,79, що є досить високими показниками для опитувальників. Внутрішня узгодженість субшкал дещо нижча (близько 0,7),

Респондентам пропонується оцінити 46 тверджень, використовуючи чотирибальну шкалу (зовсім не згоден -1, скоріш не згоден -2, скоріш згоден -3, повністю згоден -4).

При обробці результатів, набрані бали сумуються згідно ключа:

- Розуміння емоцій інших людей (+1,3,11,13,27,29,32,34 -38,42,46) ;
- Управління емоціями інших (+9,15,17,24,36 -2,5,30,40,44) ;
- Розуміння своїх емоцій (+7,14,26 -8,18,22,31,35,41,45) ;
- Управління своїми емоціями (+4,25,28,37 -12,33,43) ;
- Контроль експресії (+19,21,23 -6,10,16,39) ;
- Міжособистісний EI (Розуміння + Управління емоціями інших) ;
- Внутрішньоособистісний EI (Розуміння + Управління своїми емоціями + Контроль експресії) ;
- Розуміння емоцій (Розуміння емоцій інших+ Розуміння своїх емоцій);

- Управління емоціями (Управління емоціями інших+ Управління своїми емоціями).

Інтерпритація результатів здійснюється наступним чином: 0-37 балів – низький рівень розвитку компоненту ЕІ; 38-47 балів – середній рівень розвитку компоненту ЕІ; 48-72 бали – високий рівень розвитку компоненту ЕІ.

Методика виміру психологічного захисту (МВПЗ)- психодіагностична методика, призначена для вимірювання механізмів психологічного захисту. Дана методика охоплює достатньо широке коло захисних механізмів (ЗМ), а також дозволяє визначити домінуючу групу механізмів захисту у досліджуваних. Розроблена Пілюгіною О.Р, Сулеймановим Ф.Р. Автори представили психометричний паспорт методики. Встановлена ретестова надійність методики, конструктна валідність на основі кореляційного аналізу з показниками методик МИС Пантілєєва, 16 PF Кеттелла и теста Розенцвейга, внутрішня узгодженість шкал методики.

Респондентам пропонується оцінити 105 тверджень за дев'ятибальною шкалою, де 1-зовсім ні, а 9- абсолютно так.

Інтерпритація результатів здійснюється наступним чином, наведено в табл. 2.1 (показник для групи механізмів є середнім арифметичних показників механізмів, що входять до групи):

Таблиця 2.1.1

Низький рівень вираженості механізму психологічного захисту	Середній рівень вираженості механізму психологічного захисту	Високий рівень вираженості механізму психологічного захисту
5-17 балів	18-33 балів	34 і вище

Узагальнимо використані методики та їх показники у підсумковій таблиці (таблиця 2.1.2)

Методики дослідження

Назва методики	Показники	
Тест емоційного інтелекту Бачард	Позитивна експресивність Негативна експресивність Увага до емоцій Прийняття рішень на основі емоцій Співпереживання радості Співпереживання нещастю Емпатія	
Тест емоційного інтелекту Люсіна	Розуміння емоцій інших людей Управління емоціями інших Розуміння своїх емоцій Управління своїми емоціями Контроль експресії Міжособистісний ЕІ Внутрішньоособистісний ЕІ Управління емоціями	
Методика виміру психологічного захисту	Психотичні ЗМ	Дисоціація Регресія Іпохондрія Ізоляція Витіснення
	Інфантильні ЗМ	Заміщення Проекція Компульсивна поведінка Пасивна агресія Заперечення
	Невротичні ЗМ	Раціоналізація Уникнення Реактивне утворення Компенсація Контроль
	Адаптивні ЗМ	Сублімація Альтруїзм Придушення Попередження Гумор

2.2. Аналіз та інтерпретація групових результатів дослідження зв'язку емоційного інтелекту та типів психологічного захисту у молоді

Обробка результатів проводилась в кілька кроків:

1. Була сформована емпірична вибірка дослідження чисельністю 30 респондентів, з них 15 жінок, 15 чоловіків, середній вік досліджуваних 23 роки.

2. В результаті проведення психодіагностичного тестування з використанням трьох методик, направлених на оцінку емоційного інтелекту та психологічних механізмів захисту було отримано показники за 35-ма шкалами. Був проведений кількісний аналіз даних, таблиця сирих даних представлена у додатках А,Б,В.

3. За допомогою методів математичної статистики з використанням непараметричного тесту Колмагорова – Смірнова встановили тип розподілу даних для $n=30$ (Додаток Г).

Для встановлення зв'язку між показниками емоційного інтелекту та типами психологічного захисту був проведений кореляційний аналіз з використанням критерію Пірсона (Додатки Г-Л).

За методикою «Тест емоційного інтелекту Д.Люсіна» (Додаток А) було встановлено наступні рівні вираженості компонентів емоційного інтелекту:

Таблиця 2.2.1

Показники вираженості компонентів емоційного інтелекту, $n=30$

Компонент емоційного інтелекту	Середній показник	Результат вище за середній показник	Результат нижче за середній показник
Позитивна експресивність	3,00	43.33%	53.33%
Негативна експресивність	2,68	53.33%	46.67%
Увага до емоцій	3,11	53.33%	43.33%
Прийняття рішень на основі емоцій	2,65	40.00%	50.00%

Таблиця 2.2.1 (продовження)

Компонент емоційного інтелекту	Середній показник	Результат вище за середній показник	Результат нижче за середній показник
Співпереживання радості	3,32	53.33%	43.33%
Співпереживання нещастю	3,22	56.67%	40.00%
Емпатія	3,59	66.67%	30.00%

Отже, з таблиці видно, що більше половини респондентів мають вищий за середній показник розвиненості таких компонентів ЕІ, як негативна експресивність, увага до емоцій, співпереживання радості, співпереживання нещастю та емпатія. Компонент «позитивна експресивність» переважно знаходиться на нижчому рівні за середній показник, також нижче за середній рівень розвинений показник прийняття рішень на основі емоцій у половини опитуваних.

Таблиця 2.2.2

Середні показники вираженості компонентів емоційного інтелекту за статтю, n=30

Компонент емоційного інтелекту	Середній показник (жін.)	Середній показник (чол.)
Позитивна експресивність	3,10	2,97
Негативна експресивність	2,79	2,58
Увага до емоцій	3,51	2,83
Прийняття рішень на основі емоцій	2,83	2,44
Співпереживання радості	3,51	3,24
Співпереживання нещастю	3,52	2,93
Емпатія	3,94	3,12

Середній показник вираженості позитивної та негативної експресивності, уваги до емоцій, прийняття рішень на основі емоцій, співпереживання радості,

співпереживання нещастю, емпатія є помітно вищим у респондентів жіночої статі.

За методикою «Тест емоційного інтелекту Д.Люсіна» (Додаток Б) було встановлено наступні рівні вираженості компонентів емоційного інтелекту:

Таблиця 2.2.2

Показники вираженості компонентів емоційного інтелекту, n=30

Шкала	Низький рівень	Середній рівень	Високий рівень
Міжособистісний ЕІ	36,67%	33,33%	30,00%
Внутрішньоособистісний ЕІ	36,67%	40,00%	23,33%
Розуміння емоцій	46,67%	40,00%	13,33%
Управління емоціями	30,00%	46,67%	23,33%

Отже, з таблиці видно, що такі компоненти як міжособистісний ЕІ і внутрішньоособистісний ЕІ рівномірно розподілилися між низьким середнім та високими рівнями у опитуваних. Низький рівень переважає у компонента «Розуміння емоцій» - 46,67%, при високому рівні, лише у 13,33% респондентів. Управління емоціями знаходиться на середньому рівні у більшості опитуваних.

В ході проведення даної методики, також, було визначено, що середній показник міжособистісного ЕІ, внутрішньоособистісного ЕІ, розуміння емоцій та управління емоціями, є вищим у респондентів жіночої статі.

За методикою виміру психологічного захисту (МВПЗ) (Додаток В) було встановлено наступні рівні вираженості груп механізмів психологічного захисту:

Показники вираженості груп механізмів психологічного захисту, n=30

Група захисту	Низький рівень	Середній рівень	Високий рівень
Психотичні механізми захисту	6,67%	93,33%	0%
Інфантильні механізми захисту	6,67%	93,33%	0%
Невротичні механізми захисту	13,33%	86,67%	0%
Адаптивні механізми захисту	0%	90,00%	10,00%

Отже, з таблиці видно, що такі групи захисних механізмів, як психотичні, інфантильні та невротичні, знаходять на середньому рівні у переважній більшості опитуваних, лише невелика кількість респондентів, показала низький рівень (до 15%). При дослідженні адаптивних, механізмів захисту, опитування показало, високий рівень у 10% респондентів, і середній у 90%.

Діаграма 2.2.1

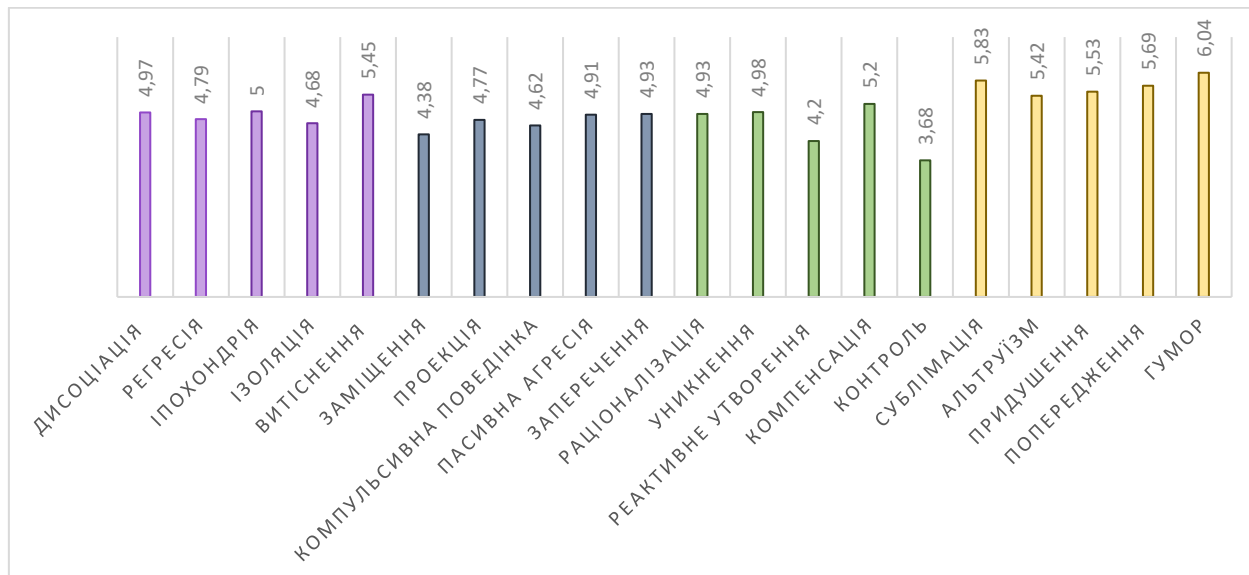

Рис. 2.2.1. Групові показники рівнів вираженості механізмів психологічного захисту за методикою виміру психологічного захисту (МВПЗ)

На діаграмі представлено, які типи психологічного захисту переважають у молоді. Найбільш часто зустрічається домінування механізмів адаптивного типу. Найрозповсюдженішим механізмом можна визначити «Гумор», який

переважає у найбільшій кількості респондентів. Також бачимо, що молоді люди часто вдаються до альтруїзму та придушення. Дослідження групи психотичних механізмів захисту, показало схильність опитуваних до витіснення. Досліджувані, у яких домінують механізми інфантильного типу, найчастіше вдаються до заперечення. Серед невротичних типів захисту, найрозповсюдженішим було визначено компенсацію.

2.3. Виявлення зв'язку емоційного інтелекту та типів психологічного захисту у молоді

Аналіз співвідношення між компонентами емоційного інтелекту та типів психологічного захисту, здійснювався на основі обчислення кореляційних показників між вказаними діагностичними категоріями. При дослідженні було визначено нормальний розподіл даних за критерієм Колмогорова-Смірнова (Додаток Г), тому для визначення наявності кореляційного зв'язку використовувалася коефіцієнт кореляції Пірсона. З отриманих даних, впливають наступні взаємозв'язки.

Таблиця 2.3.1

Значимі кореляції між компонентом ЕІ «Негативна експресивність» та групами механізмів захисту

Негативна експресивність		Група психотичних механізмів захисту	Група невротичних механізмів захисту
	Коефіцієнт кореляції	-,389*	-,389*
	Рівень значимості	,034	,034
	Вибірка	30	30

Зворотний кореляційний зв'язок між негативною експресивністю та механізмами захисту психотичної та невротичної груп (Додаток Г), свідчить про знижений рівень відкритого вираження негативних емоцій особистостями з даними переважаючими типами захисту, що полягають у ігноруванні подій, відході у світ фантазій та нестабільній самооцінці і підвищеній критичності до себе. З іншого боку, такий результат може означати, що особистості схильні до

вираження своїх негативних емоцій не мають серйозних проблем з самооцінкою та не схильні ховатися у світі фантазій.

Таблиця 2.3.2

Значимі кореляції між типом захисту «Заміщення» та компонентами ЕІ

		Позитивна експресивність	Співпереживання нещастю	Управління емоціями інших
Заміщення	Коефіцієнт кореляції	-,390*	-,375*	-,373*
	Рівень значимості	,033	,041	,042
	Вибірка	30	30	30

Зворотний кореляційний зв'язок між позитивною експресивністю, співпереживанням нещастю, управлінням емоціями інших та механізмом захисту «Заміщення» (Додатки Е,Й), свідчить про знижений рівень відкритого вираження позитивних емоцій, невисоку здатність співпереживати нещастю оточуючих та неспроможність керувати емоціями інших людей, особистостями у яких переважає заміщуючий тип захисту психіки, що полягають у переносі почуттів та емоцій з реального об'єкту, що їх викликав на об'єкт, що його заміщує. Проте люди, що відкрито виражають позитивні емоції, співпереживають та здатні керувати емоціями оточуючих, схильні спрямовувати емоції та почуття на об'єкти, що їх викликали.

Таблиця 2.3.3

Значимі кореляції між компонентом ЕІ «Увага до емоцій» та типом захисту

		Заперечення	Попередження
Увага до емоцій	Коефіцієнт кореляції	-,444*	,371*
	Рівень значимості	,014	,043
	Вибірка	30	30

Зворотний кореляційний зв'язок між типом захисту «Заперечення» та увагою до емоцій (Додатки Е), свідчить про знижений рівень уваги до емоцій, як власних, так і емоцій оточуючих, особистостями у яких переважає заперечуючий

тип захисту психіки, що є у розумінні факторів тривоги, проте також і їх ігнорувати, таким людям характерне уникання аналізу власних емоцій, через попередній негативний досвід.

Також було визначено прямий кореляційний зв'язок між увагою до емоцій та попереджувальним типом захисту (Додаток Ж), який характеризується у плануванні всіх можливих і неможливих майбутніх ситуацій та подій, для чого потрібен також і постійний аналіз подій навколо і реакцій та емоцій, як оточуючих так і власних.

З іншого боку, такі кореляції означають, що люди, схильні до планування та аналізу навколишнього світу і подій, також є більш схильними і до аналізу емоційного стану, як свого так і оточуючих.

Таблиця 2.3.4

Значимі кореляції між типом захисту «Проекція» та компонентами ЕІ

		Розуміння емоцій	Розуміння власних емоцій
Проекція	Коефіцієнт кореляції	-,395*	-,395*
	Рівень значимості	,031	,031
	Вибірка	30	30

Зворотний кореляційний зв'язок між розумінням власних емоцій і емоцій загалом та механізмом захисту «Проекція» (Додаток Й), свідчить про відсутність або неадекватність розуміння та сприйняття емоцій, як власних так і оточуючих людей, що дозволяє проектувати на них свої неусвідомлені почуття, емоції та бажання без відчуття дисонансу, задля захисту своєї психіки. Також, люди, що не проектують на інших власні фантазії та почуття, більш схильні до адекватного сприйняття та розуміння емоцій і почуттів.

Значимі кореляції між компонентом ЕІ «Контроль експресії» та типом захисту

Контроль експресії		Раціоналізація
	Коефіцієнт кореляції	,398*
	Рівень значимості	,029
	Вибірка	30

Прямий кореляційний зв'язок між типом захисту «Раціоналізація» та контролем експресії (Додаток К), свідчить про деяку невротичність та раціональність особистості з подібним механізмом захисту, яким характерні бажання контролювати ситуацію та те як їх бачать оточуючі, про що також свідчить і високий рівень контролю вираження власних емоцій та почуттів.

Таблиця 2.3.6

Зведена таблиця результатів кореляційного дослідження між показниками емоційного інтелекту та показниками типів психологічного захисту*

Показники емоційного інтелекту	Показники типів психологічного захисту
Увага до емоцій	– Заперечення + Попередження
Позитивна експресивність Співпереживання нещастю Управління емоціями інших	-Заміщення
Розуміння емоцій Розуміння власних емоцій	- Проекція
Контроль експресії	+Раціоналізація
Негативна експресивність	- Група психотичних механізмів захисту - Група невротичних механізмів захисту

*Примітка: + прямий кореляційний зв'язок, – зворотній кореляційний зв'язок

Перспективи подальших досліджень можна вбачати у дослідженні причинно-наслідкових зв'язків визначених показників.

Висновок до розділу 2

Для розв'язання другого завдання використовувались: тест емоційного інтелекту Бачард, тест емоційного інтелекту Д.Люсіна, методика виміру психологічного захисту (МВПЗ).

В ході проведення методик, було визначено рівень розвиненості компонентів емоційного інтелекту, а також переважаючі типи захисту респондентів. Більшість опитуваних мають вищий за середній показник розвиненості таких компонентів ЕІ, як негативна експресивність, увага до емоцій, співпереживання радості, співпереживання нещастю та емпатія. Компоненти ЕІ «позитивна експресивність» та «прийняття рішень на основі емоцій» - малорозвинені у половини опитуваних. Такі компоненти як міжособистісний ЕІ і внутрішньоособистісний ЕІ рівномірно розподілилися між низьким середнім та високим рівнями у досліджуваних. Також, було визначено, що середні показники емоційного інтелекту є вищим у респондентів жіночої статі. Всі групи типів захисту є середньовираженими у переважної більшості опитуваних. Найбільш часто зустрічається домінування механізмів адаптивного типу. Найрозповсюдженішими механізмами представлених груп можна визначити «Гумор», який переважає у найбільшій кількості респондентів, альтруїзм, придушення, витіснення, заперечення і компенсація.

На основі емпіричного дослідження, за допомогою математично-статистичної обробки даних було доведено прямий кореляційний зв'язок між деякими компонентами ЕІ та типами захисту, а саме:

- Увага до емоцій – «попередження» ($k=0,371$; $p=0,043$);
- Контроль експресії – «раціоналізація» ($k=0,398$; $p=0,029$).

Також було встановлено зворотний кореляційний зв'язок між такими компонентами ЕІ та типами захисту:

- Негативна експресивність – «Група психотичних механізмів захисту» ($k=-0,389$; $p=0,034$);

- Негативна експресивність – «Група невротичних механізмів захисту» ($k=-0,389$; $p=0,034$);
- Позитивна експресивність– «заміщення» ($k=-0,390$; $p=0,033$);
- Співпереживання нещастю– «заміщення» ($k=-0,375$; $p=0,041$);
- Управління емоціями інших – «заміщення» ($k=-0,373$; $p=0,042$);
- Увага до емоцій – «заперечення» ($k=-0,444$; $p=0,014$);
- Розуміння емоцій – «проекція» ($k=-0,395$; $p=0,031$);
- Розуміння власних емоцій – «проекція» ($k=-0,395$; $p=0,031$).

ВИСНОВКИ

1. На основі теоретичного аналізу літературних джерел було визначено різні підходи до розуміння емоційного інтелекту, а також досліджено основні моделі виміру EI: модель здібностей (П.Селовей, Дж.Меєр), модель рис (К.В.Петрідес), змішана модель (Д.Гоулман). Сформульовано загальне визначення емоційного інтелекту, як здатність людини до розуміння своїх і чужих емоцій та управління ними. Також було визначено такі типи психологічного захисту: витиснення, формування реакції, проєкція, регресія, сублимація, заперечення, раціоналізація, придушення, гумор, попередження, альтруїзм.

2. На основі емпіричного дослідження було з'ясовано рівень емоційного інтелекту у молоді та визначено типи психологічного захисту. В результаті проведення тесту емоційного інтелекту Бачард, було визначено, що більшість опитуваних мають вищий за середній показник розвиненості таких компонентів EI, як негативна експресивність, увага до емоцій, співпереживання радості, співпереживання нещастю та емпатія. Компоненти EI «позитивна експресивність» та «прийняття рішень на основі емоцій» - малорозвинені у половини опитуваних. За результатами проведення тесту емоційного інтелекту Д.Люсіна, було з'ясовано, такі компоненти як міжособистісний EI і внутрішньоособистісний EI рівномірно розподілилися між низьким середнім та високим рівнями у досліджуваних. Також, було визначено, що середні показники емоційного інтелекту є вищим у респондентів жіночої статі. Всі групи типів захисту є середньовираженими у переважній більшості опитуваних. Найбільш часто зустрічається домінування механізмів адаптивного типу. Найрозповсюдженішими механізмами представлених груп можна визначити «Гумор», який переважає у найбільшій кількості респондентів, альтруїзм, придушення, витиснення, заперечення і компенсація.

3. Здійснено математичну обробку отриманих даних. Встановлені зв'язки між деякими компонентами емоційного інтелекту та певними типами

психологічного захисту у молоді. На основі встановлених зв'язків визначено, що особистості з низьким рівнем розуміння, аналізу та уваги до емоцій, схильні до механізмів захисту, що полягають у ігноруванні реальності, зануренні у власний фантазійний світ, та проектуванні власних неусвідомлених емоцій на оточуючих. З іншого боку, досліджені кореляції вказують на те, що респонденти, схильні до механізмів захисту, що полягають у плануванні та аналізі навколишнього світу і подій, а також емоційного стану себе і оточуючих мають вищі показники розвиненості компонентів емоційного інтелекту.

Отже, за результатами дослідження визначено наявність зв'язку між деякими компонентами емоційного інтелекту та певними типами психологічного захисту у молоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Журавльова М. О. Вивчення емоційного інтелекту психологів / М. О. Журавльова // *Методологія досліджень та сучасні соціальні, економічні і психологічні проблеми розвитку суспільства: Збірник наукових праць.* — Донецьк, 2011. — С. 168—174.
2. Захарчин, Г. М. Емоційний інтелект у контексті адаптації молодих фахівців до професійної діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство.* 2020. Вип. 29. С. 57-60,
3. Ічанська, О., & Закревська, А. (2019). Емоційний інтелект та емпатія як ресурси професійної підготовки студентів-психологів. *Молодий вчений*, 9 (73), с.272-276. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-9-73-59>
4. Колісник, Л.О. Розвиток емоційного інтелекту як чинника запобігання самотності в юнацькому віці [Текст]: автореферат... канд. психологічних наук, спец.: 19.00.07 - педагогічна та вікова психологія / Л.О. Колісник. – К.: Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, 2016. – 20 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/47319>
5. Чернявська А. Емоційний інтелект – запорука успішного навчання. *Молодь і ринок.* 2012. №12(95). С. 136–139
6. Bar-On R, Handley R, Fund S. The impact of emotional intelligence on performance. *Linking Emotional Intelligence and Performance at Work: Current Research Evidence with Individuals and Groups.* Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum; 2006. pp. 3–19.
7. Cherniss C. Emotional intelligence: Towards clarification of a concept. *Ind Organ Psychol Perspect Sci Pract.* 2010;3:110–26.
8. Colman A. *A Dictionary of Psychology.* Oxford University Press. (2008).

9. Cramer P. Understanding Defense Mechanisms. [Электронный ресурс] / Cramer // *Psychodyn Psychiatry*. – 2015. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26583439>.
10. Daus CS, Ashkanasy NM. The case for the ability-based model of emotional intelligence in organizational behaviour. *J Organ Behav*. 2005.
11. Goleman D. *Emotional Intelligence: Why it can Matter More Than IQ*. London: Bloomsbury; 1995.
12. Harms PD, Credé M. "Remaining Issues in Emotional Intelligence Research: Construct Overlap, Method Artifacts, and Lack of Incremental Validity". *Industrial and Organizational Psychology: Perspectives on Science and Practice*. 2010.
13. Jamilian H.R., "Study of defensive methods and mechanisms in developmental, emotional, and disruptive behavior disorders." *Global journal of health science* vol. 6,7 Spec No 109-15. Sep. 2014.
14. Joseph D.L., Newman D.A. "Emotional intelligence: an integrative meta-analysis and cascading model". *The Journal of Applied Psychology*. 95 (1): 54–78. January 2010.
15. Kimberly A. B. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26583439> [Электронный ресурс] / Bachard Kimberly – Режим доступа до ресурсу: <https://ipip.ori.org/newEmotionalIntelligenceKey.htm>.
16. Mayer J.D., Salovey P. *What is emotional intelligence? Emotional Development and Emotional Intelligence: Educational Implications*. New York: Basic Books; 1997. pp. 3–31.
17. Perry JC, Metzger J. Introduction to "defense mechanisms in psychotherapy". *J Clin Psychol*. 2014.
18. Petrides, K. V., Sanchez-Ruiz, M. J., Siegling, A. B., Saklofske, D. H., and Mavroveli, S. Emotional intelligence as personality: measurement and role of trait emotional intelligence in educational contexts. *Emotional Intelligence in Education. Integrating Research With Practice*. 2018.
19. Sammallahti P, Aalberg V. Defense style in personality disorders. An empirical study. *J Nerv Ment Dis*. 1995.

20. Strandholm T, Kiviruusu O, Karlsson L, Miettunen J, Marttunen M. Defense Mechanisms in Adolescence as Predictors of Adult Personality Disorders. J Nerv Ment Dis. 2016.

ДОДАТКИ

Додаток А

«Результати тесту емоційного інтелекту Бачард»

№	Ім'я	Стать	Вік	П		Е		УВ		П		С		С		Е		М	
				С	Н	С	Н	С	Н	С	Н	С	Н	С	Н	С	Н	С	Н
1	Надія Я.	Жін.	21	21	2.3	28	2.8	33	3.3	20	2.2	30	3.0	35	3.5	38	3.8		
2	Олена В.	Жін.	21	28	3.1	20	2.0	44	4.4	19	2.1	34	3.4	36	3.6	39	3.9		
3	Тетяна Б.	Жін.	21	29	3.2	31	3.1	32	3.2	28	3.1	42	4.2	31	3.1	36	3.6		
4	Олена В.	Жін.	22	24	2.7	28	2.8	31	3.1	21	2.3	24	2.4	28	2.8	39	3.9		
5	Анастасія Ш.	Жін.	22	27	3.0	19	1.9	28	2.8	21	2.3	36	3.6	34	3.4	39	3.9		
6	Діана С.	Жін.	22	31	3.4	36	3.6	37	3.7	31	3.4	37	3.7	37	3.7	33	3.3		
7	Ілона Б.	Жін.	23	34	3.8	40	4.0	40	4.0	29	3.2	40	4.0	42	4.2	37	3.7		
8	Аліна Д.	Жін.	23	23	2.6	22	2.2	39	3.9	20	2.2	33	3.3	38	3.8	33	3.3		
9	Анна Л.	Жін.	23	19	2.1	18	1.8	37	3.7	21	2.3	31	3.1	33	3.3	36	3.6		
10	Оксана А.	Жін.	23	40	4.4	39	3.9	41	4.1	36	4.0	47	4.7	42	4.2	45	4.5		
11	Анастасія П.	Жін.	23	38	4.2	38	3.8	23	2.3	33	3.7	39	3.9	40	4.0	44	4.4		
12	Каріна М.	Жін.	23	34	3.8	30	3.0	40	4.0	23	2.6	36	3.6	38	3.8	40	4.0		
13	Анастасія Н.	Жін.	24	10	1.1	12	1.2	45	4.5	28	3.1	24	2.4	26	2.6	45	4.5		
14	Світлана М.	Жін.	24	37	4.1	40	4.0	42	4.2	34	3.8	43	4.3	40	4.0	38	3.8		
15	Яна Г.	Жін.	25	15	1.7	18	1.8	16	1.6	17	1.9	26	2.6	30	3.0	41	4.1		
16	Олексій Л.	Чол.	21	16	1.8	18	1.8	15	1.5	12	1.3	20	2.0	21	2.1	24	2.4		
17	Андрій М.	Чол.	21	25	2.8	22	2.2	47	4.7	26	2.9	39	3.9	30	3.0	42	4.2		
18	Антон С.	Чол.	22	34	3.8	27	2.7	27	2.7	20	2.2	36	3.6	33	3.3	38	3.8		
19	Максим Б.	Чол.	22	22	2.4	20	2.0	28	2.8	16	1.8	30	3.0	24	2.4	29	2.9		
20	Павло Д.	Чол.	23	9	1.0	16	1.6	10	1.0	9	1.0	14	1.4	14	1.4	10	1.0		
21	Олександр П.	Чол.	23	37	4.1	33	3.3	10	1.0	27	3.0	42	4.2	37	3.8	42	4.2		
22	Ігор В.	Чол.	23	29	3.2	33	3.3	35	3.5	20	2.2	35	3.5	32	3.2	34	3.4		
23	Михайло Б.	Чол.	24	19	2.1	19	1.9	38	3.8	33	3.7	29	2.9	25	2.5	34	3.4		
24	Олег П.	Чол.	24	25	2.8	21	2.1	42	4.2	20	2.2	35	3.5	33	3.3	37	3.7		
25	Олег К.	Чол.	24	34	3.8	34	3.4	35	3.5	23	2.6	32	3.2	34	3.4	36	3.6		
26	Максим В.	Чол.	24	26	2.9	25	2.5	28	2.8	17	1.9	32	3.2	29	2.9	35	3.5		
27	Петро А.	Чол.	24	41	4.6	33	3.3	29	2.9	28	3.1	43	4.3	39	3.9	43	4.3		
28	Максим П.	Чол.	25	26	2.9	26	2.6	21	2.1	32	3.6	24	2.4	24	2.4	25	2.5		
29	Олексій В.	Чол.	25	22	2.4	21	2.1	28	2.8	15	1.7	28	2.8	24	2.4	30	3.0		
30	Артур П.	Чол.	25	36	4.0	39	3.9	12	1.2	37	4.1	35	3.5	35	3.5	36	3.6		

*Позначення

ПЕ-"Позитивна експресивність"

НЕ-"Негативна експресивність"

УВЕ-"Увага до емоцій"

ПР-"Прийняття рішень на основі емоцій"

СР-"Співпереживання радості"

СН-"Співпереживання нещастю"

ЕМ-"Емпатія"

С-Сирі бали

Н-Нормалізовані бали

Додаток Б

«Результати тесту емоційного інтелекту Д.Люсіна»

№	Ім'я	Стать	Вік	МЕІ	ВЕІ	РЕ	УЕ	МР	МУ	ВР	ВУ	КЕ
1	Надія Я.	Жін.	21	29	30	27	32	17	12	10	12	8
2	Олена В.	Жін.	21	50	52	48	54	26	24	22	15	15
3	Тетяна Б.	Жін.	21	35	30	35	31	23	13	14	11	7
4	Олена В.	Жін.	22	24	38	29	33	15	9	14	12	12
5	Анастасія Ш.	Жін.	22	40	33	36	37	23	17	13	7	13
6	Діана С.	Жін.	22	39	29	42	32	24	16	17	9	6
7	Ілона Б.	Жін.	23	42	42	41	41	24	19	17	14	10
8	Аліна Д.	Жін.	23	39	41	41	39	24	15	17	7	17
9	Анна Л.	Жін.	23	36	46	36	45	17	18	19	14	15
10	Оксана А.	Жін.	23	52	44	46	50	29	23	17	17	10
11	Анастасія П.	Жін.	23	43	34	35	42	23	20	12	12	10
12	Каріна М.	Жін.	23	46	44	46	44	26	20	20	14	10
13	Анастасія Н.	Жін.	24	55	57	54	58	32	23	22	17	18
14	Світлана М.	Жін.	24	61	61	56	66	33	28	23	21	17
15	Яна Г.	Жін.	25	52	60	51	61	27	25	24	20	16
16	Олексій Л.	Чол.	21	38	28	31	36	21	18	10	9	9
17	Андрій М.	Чол.	21	50	52	47	55	29	21	18	17	17
18	Антон С.	Чол.	22	48	25	36	37	27	21	9	9	7
19	Максим Б.	Чол.	22	41	46	40	47	23	18	17	12	17
20	Павло Д.	Чол.	23	29	26	26	29	16	13	10	11	5
21	Олександр П.	Чол.	23	37	35	32	40	21	16	11	10	14
22	Ігор В.	Чол.	23	40	47	42	45	21	19	21	15	11
23	Михайло Б.	Чол.	24	35	61	49	47	20	15	29	19	13
24	Олег П.	Чол.	24	52	30	39	43	30	22	9	7	14
25	Олег К.	Чол.	24	48	44	46	46	27	21	19	12	13
26	Максим В.	Чол.	24	30	39	29	40	15	15	14	13	12
27	Петро А.	Чол.	24	46	46	41	48	23	22	18	17	11
28	Максим П.	Чол.	25	28	31	28	31	15	13	13	8	10
29	Олексій В.	Чол.	25	29	48	30	47	14	15	16	14	18
30	Артур П.	Чол.	25	36	43	37	42	21	15	16	13	14

*Позначення

МЕІ-" Міжособистісний ЕІ "

ВЕІ-" Внутрішньоособистісний ЕІ "

РЕ-" Розуміння емоцій "

УЕ-" Управління емоціями "

МР-" Розуміння емоцій інших людей "

МУ-" Управління емоціями інших "

ВР-" Розуміння своїх емоцій "

ВУ-" Управління своїми емоціями "

КЕ-" Контроль експресії"

Додаток В

«Результати методики виміру психологічного захисту (МВПЗ)»

Психотичні механізми захисту

№	Ім'я	Стать	Вік	Психотична група захисту	Дисоціація	Регресія	Іпохондрія	Ізоляція	Витіснення
1	Надія Я.	Жін.	21	26	38	18	19	28	27
2	Олена В.	Жін.	21	23	11	28	20	31	27
3	Тетяна Б.	Жін.	21	23	30	31	31	5	18
4	Олена В.	Жін.	22	24	32	15	18	26	28
5	Анастасія Ш.	Жін.	22	22	9	28	17	30	24
6	Діана С.	Жін.	22	28	30	28	30	24	28
7	Ілона Б.	Жін.	23	26	30	29	30	19	20
8	Аліна Д.	Жін.	23	31	38	29	23	32	35
9	Анна Л.	Жін.	23	22	23	22	34	11	20
10	Оксана А.	Жін.	23	18	10	23	28	13	16
11	Анастасія П.	Жін.	23	27	29	26	20	24	35
12	Каріна М.	Жін.	23	23	30	23	29	13	18
13	Анастасія Н.	Жін.	24	23	29	23	17	24	24
14	Світлана М.	Жін.	24	28	23	25	31	29	32
15	Яна Г.	Жін.	25	26	24	26	19	26	33
16	Олексій Л.	Чол.	21	28	26	27	30	27	28
17	Андрій М.	Чол.	21	26	22	22	26	26	32
18	Антон С.	Чол.	22	25	17	25	27	29	28
19	Максим Б.	Чол.	22	27	31	27	30	21	27
20	Павло Д.	Чол.	23	22	24	22	23	15	25
21	Олександр.П.	Чол.	23	19	15	20	21	21	19
22	Ігор В.	Чол.	23	13	13	9	12	14	16
23	Михайло Б.	Чол.	24	25	21	24	7	32	32
24	Олег П.	Чол.	24	31	41	28	27	30	31
25	Олег К.	Чол.	24	14	18	9	26	5	13
26	Максим В.	Чол.	24	28	33	28	23	28	30
27	Петро А.	Чол.	24	20	21	12	23	9	35
28	Максим П.	Чол.	25	23	18	23	15	28	30
29	Олексій В.	Чол.	25	23	6	11	33	30	35
30	Артур П.	Чол.	25	26	25	29	32	24	20

«Результати методики виміру психологічного захисту (МВПЗ)»

Інфантильні механізми захисту

№	Ім'я	Стать	Вік	Інфантильна група захисту	Заміщення/Перенесення	Проекція	Компульсивна поведінка	Пасивна агресія	Заперечення
1	Надія Я.	Жін.	21	23	35	27	25	13	13
2	Олена В.	Жін.	21	19	11	21	18	27	17
3	Тетяна Б.	Жін.	21	26	27	29	26	21	25
4	Олена В.	Жін.	22	24	30	25	23	28	14

5	Анастасія Ш.	Жін.	22	21	17	22	22	28	17
6	Діана С.	Жін.	22	24	31	21	28	22	20
7	Ілона Б.	Жін.	23	30	18	39	40	31	24
8	Аліна Д.	Жін.	23	21	16	23	26	22	16
9	Анна Л.	Жін.	23	25	23	21	23	34	26
10	Оксана А.	Жін.	23	19	13	20	20	21	20
11	Анастасія П.	Жін.	23	27	18	35	29	21	34
12	Каріна М.	Жін.	23	23	11	19	30	27	27
13	Анастасія Н.	Жін.	24	21	19	23	22	22	19
14	Світлана М.	Жін.	24	26	33	24	22	30	22
15	Яна Г.	Жін.	25	23	20	18	18	23	36
16	Олексій Л.	Чол.	21	30	33	36	25	25	32
17	Андрій М.	Чол.	21	22	24	27	17	14	30
18	Антон С.	Чол.	22	24	24	28	20	23	23
19	Максим Б.	Чол.	22	22	17	23	26	23	19
20	Павло Д.	Чол.	23	29	27	30	24	33	29
21	Олександр П.	Чол.	23	20	18	14	18	25	27
22	Ігор В.	Чол.	23	8	10	10	8	8	5
23	Михайло Б.	Чол.	24	25	29	15	23	30	29
24	Олег П.	Чол.	24	24	22	18	22	30	28
25	Олег К.	Чол.	24	9	5	5	11	5	20
26	Максим В.	Чол.	24	23	16	27	25	28	19
27	Петро А.	Чол.	24	15	10	8	25	9	22
28	Максим П.	Чол.	25	25	22	23	19	33	28
29	Олексій В.	Чол.	25	30	31	40	16	28	33
30	Артур П.	Чол.	25	23	21	17	15	24	36

«Результати методики виміру психологічного захисту (МВПЗ)»

Невротичні механізми захисту

№	Ім'я	Стать	Вік	Невротична група захисту	Раціоналізація	Уникнення	Реактивне утворення	Компенсація	Всеосяжний контроль
1	Надія Я.	Жін.	21	19	19	25	19	25	7
2	Олена В.	Жін.	21	24	28	23	26	34	9
3	Тетяна Б.	Жін.	21	26	22	23	28	42	14
4	Олена В.	Жін.	22	19	16	23	16	23	15
5	Анастасія Ш.	Жін.	22	23	30	20	25	29	13
6	Діана С.	Жін.	22	16	18	18	11	21	10
7	Ілона Б.	Жін.	23	25	26	24	25	31	21
8	Аліна Д.	Жін.	23	28	26	40	26	32	19
9	Анна Л.	Жін.	23	25	35	26	17	26	22
10	Оксана А.	Жін.	23	20	24	24	18	21	15
11	Анастасія П.	Жін.	23	25	30	31	15	22	25
12	Каріна М.	Жін.	23	21	20	32	16	23	13
13	Анастасія Н.	Жін.	24	25	22	20	25	25	31
14	Світлана М.	Жін.	24	25	29	21	27	25	23
15	Яна Г.	Жін.	25	19	17	30	11	21	14

16	Олексій Л.	Чол.	21	25	21	27	29	24	26
17	Андрій М.	Чол.	21	19	26	21	10	21	17
18	Антон С.	Чол.	22	20	27	20	17	14	23
19	Максим Б.	Чол.	22	28	30	33	26	31	20
20	Павло Д.	Чол.	23	22	19	22	20	33	16
21	Олександр.П.	Чол.	23	19	15	22	20	19	19
22	Ігор В.	Чол.	23	10	16	10	13	6	5
23	Михайло Б.	Чол.	24	27	25	29	40	24	16
24	Олег П.	Чол.	24	26	31	22	15	31	30
25	Олег К.	Чол.	24	13	18	5	17	19	5
26	Максим В.	Чол.	24	27	29	33	21	32	22
27	Петро А.	Чол.	24	15	15	12	17	20	12
28	Максим П.	Чол.	25	24	20	30	24	24	20
29	Олексій В.	Чол.	25	27	35	23	21	22	33
30	Артур П.	Чол.	25	21	21	29	11	29	16

«Результати методики виміру психологічного захисту (МВПЗ)»

Адаптивні механізми захисту

№	Ім'я	Стать	Вік	Адаптивна група захисту	Сублімація	Альтруїзм	Придушення	Попередження	Гумор
1	Надія Я.	Жін.	21	28	16	32	25	27	42
2	Олена В.	Жін.	21	30	33	27	30	37	22
3	Тетяна Б.	Жін.	21	35	19	32	41	39	42
4	Олена В.	Жін.	22	32	22	29	31	39	38
5	Анастасія Ш.	Жін.	22	29	26	27	25	33	32
6	Діана С.	Жін.	22	28	30	29	20	28	31
7	Ілона Б.	Жін.	23	37	40	34	37	36	37
8	Аліна Д.	Жін.	23	29	19	27	28	38	35
9	Анна Л.	Жін.	23	25	34	28	24	16	22
10	Оксана А.	Жін.	23	21	24	15	21	17	27
11	Анастасія П.	Жін.	23	28	33	25	28	24	32
12	Каріна М.	Жін.	23	28	26	34	24	29	29
13	Анастасія Н.	Жін.	24	30	30	23	34	30	33
14	Світлана М.	Жін.	24	26	31	24	28	24	25
15	Яна Г.	Жін.	25	21	22	25	17	25	16
16	Олексій Л.	Чол.	21	29	31	31	25	26	30
17	Андрій М.	Чол.	21	23	32	19	24	19	21
18	Антон С.	Чол.	22	25	32	22	23	21	25
19	Максим Б.	Чол.	22	28	27	29	27	31	28
20	Павло Д.	Чол.	23	22	19	22	29	19	23
21	Олександр.П.	Чол.	23	20	29	18	14	15	22
22	Ігор В.	Чол.	23	23	11	22	21	31	29
23	Михайло Б.	Чол.	24	25	33	21	16	27	30
24	Олег П.	Чол.	24	23	27	16	20	26	25
25	Олег К.	Чол.	24	41	45	45	38	33	45
26	Максим В.	Чол.	24	29	22	28	30	32	34

27	Петро А.	Чол.	24	34	35	35	29	33	39
28	Максим П.	Чол.	25	25	28	20	32	28	19
29	Олексій В.	Чол.	25	25	33	27	30	28	8
30	Артур П.	Чол.	25	22	31	15	26	9	29

Додаток Г

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

	ПЕ	НЕ	УВЕ	ПР	СР	СН	ЕМ	Психотичні	Інфантильні	Невротичні	Адаптивні	
N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
Normal Parameters ^{a,b}	Mean	27,0333	26,8667	31,1000	23,8667	33,2000	32,1333	35,9333	22,1000	22,7000	22,1000	27,3667
	Std. Deviation	8,53990	8,20737	10,65234	7,23847	7,47594	6,69397	7,14835	4,57391	5,15384	4,57391	4,94440
Most Extreme Differences	Absolute	,126	,157	,119	,154	,095	,118	,174	,170	,171	,170	,137
	Positive	,051	,157	,089	,154	,062	,070	,102	,099	,094	,099	,137
	Negative	-,126	-,106	-,119	-,083	-,095	-,118	-,174	-,170	-,171	-,170	-,084
Kolmogorov-Smirnov Z		,690	,858	,651	,843	,521	,647	,954	,933	,935	,933	,752
Asymp. Sig. (2-tailed)		,727	,453	,790	,476	,949	,796	,323	,349	,346	,349	,624

a. Test distribution is Normal.
b. Calculated from data.

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

	ПЕ	НЕ	УВЕ	ПР	СР	СН	ЕМ	Дисоціація	Регресія	Іпохондрія	Ізоляція	Витіснення	
N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
Normal Parameters ^{a,b}	Mean	27,0333	26,8667	31,1000	23,8667	33,2000	32,1333	35,9333	23,9000	23,0000	24,0333	22,4667	26,2000
	Std. Deviation	8,53990	8,20737	10,65234	7,23847	7,47594	6,69397	7,14835	8,97256	6,19789	6,68752	8,12715	6,48287
Most Extreme Differences	Absolute	,126	,157	,119	,154	,095	,118	,174	,115	,203	,116	,208	,149
	Positive	,051	,157	,089	,154	,062	,070	,102	,058	,133	,068	,120	,131
	Negative	-,126	-,106	-,119	-,083	-,095	-,118	-,174	-,115	-,203	-,116	-,208	-,149
Kolmogorov-Smirnov Z		,690	,858	,651	,843	,521	,647	,954	,631	1,110	,633	1,140	,817
Asymp. Sig. (2-tailed)		,727	,453	,790	,476	,949	,796	,323	,821	,170	,817	,149	,517

a. Test distribution is Normal.
b. Calculated from data.

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

	ПЕ	НЕ	УВЕ	ПР	СР	СН	ЕМ	Заміщення	Проекція	КомпПов	ПасАгр	Заперечення	
N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
Normal Parameters ^{a,b}	Mean	27,0333	26,8667	31,1000	23,8667	33,2000	32,1333	35,9333	21,0333	22,9333	22,2000	23,6000	23,6667
	Std. Deviation	8,53990	8,20737	10,65234	7,23847	7,47594	6,69397	7,14835	7,88050	8,32086	6,03095	7,43524	7,30297
Most Extreme Differences	Absolute	,126	,157	,119	,154	,095	,118	,174	,083	,097	,131	,197	,092
	Positive	,051	,157	,089	,154	,062	,070	,102	,083	,097	,131	,081	,092
	Negative	-,126	-,106	-,119	-,083	-,095	-,118	-,174	-,077	-,077	-,120	-,197	-,076
Kolmogorov-Smirnov Z		,690	,858	,651	,843	,521	,647	,954	,456	,530	,717	1,077	,505
Asymp. Sig. (2-tailed)		,727	,453	,790	,476	,949	,796	,323	,986	,941	,682	,196	,961

a. Test distribution is Normal.
b. Calculated from data.

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

	ПЕ	НЕ	УВЕ	ПР	СР	СН	ЕМ	Рационалізація	Уникнення	РеактУтвор	Компенсація	Всеосяжконтр	
N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
Normal Parameters ^{a,b}	Mean	27,0333	26,8667	31,1000	23,8667	33,2000	32,1333	35,9333	23,6667	23,9333	20,2000	24,9667	17,7000
	Std. Deviation	8,53990	8,20737	10,65234	7,23847	7,47594	6,69397	7,14835	5,88003	7,15799	6,71796	6,81015	7,19746
Most Extreme Differences	Absolute	,126	,157	,119	,154	,095	,118	,174	,112	,158	,116	,131	,093
	Positive	,051	,157	,089	,154	,062	,070	,102	,112	,096	,116	,131	,093
	Negative	-,126	-,106	-,119	-,083	-,095	-,118	-,174	-,088	-,158	-,096	-,124	-,057
Kolmogorov-Smirnov Z		,690	,858	,651	,843	,521	,647	,954	,611	,865	,638	,720	,511
Asymp. Sig. (2-tailed)		,727	,453	,790	,476	,949	,796	,323	,849	,442	,811	,678	,956

a. Test distribution is Normal.
b. Calculated from data.

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

	ПЕ	НЕ	УВЕ	ПР	СР	СН	ЕМ	Сублимація	Альтруїзм	Придушення	Попередження	Гумор	
N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
Normal Parameters ^{a,b}	Mean	27,0333	26,8667	31,1000	23,8667	33,2000	32,1333	35,9333	28,0000	26,0333	26,5667	27,3333	29,0000
	Std. Deviation	8,53990	8,20737	10,65234	7,23847	7,47594	6,69397	7,14835	7,18235	6,65652	6,31191	7,53078	8,20008
Most Extreme Differences	Absolute	,126	,157	,119	,154	,095	,118	,174	,110	,095	,093	,096	,067
	Positive	,051	,157	,089	,154	,062	,070	,102	,110	,095	,093	,066	,057
	Negative	-,126	-,106	-,119	-,083	-,095	-,118	-,174	-,110	-,091	-,075	-,096	-,067
Kolmogorov-Smirnov Z		,690	,858	,651	,843	,521	,647	,954	,602	,518	,511	,528	,365
Asymp. Sig. (2-tailed)		,727	,453	,790	,476	,949	,796	,323	,862	,951	,957	,943	,999

a. Test distribution is Normal.
b. Calculated from data.

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

	МЕІ	ВЕІ	РЕ	УЕ	МР	МУ	ВР	ВУ	КЕ	Психотичні	Інфантильні	Невротичні	Адаптивні	
N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
Normal Parameters ^{a,b}	Mean	41,0000	41,4000	39,2000	43,2667	22,8667	18,2000	16,3667	12,9333	12,3000	22,1000	22,7000	22,1000	27,3667
	Std. Deviation	9,17643	10,61099	8,24370	9,22490	5,21757	4,35019	4,90941	3,84110	3,71530	4,57391	5,15384	4,57391	4,94440
Most Extreme Differences	Absolute	,085	,103	,095	,110	,110	,102	,085	,096	,099	,170	,171	,170	,137
	Positive	,085	,103	,084	,110	,103	,102	,085	,096	,099	,099	,094	,099	,137
	Negative	-,077	-,063	-,095	-,061	-,110	-,073	-,085	-,088	-,097	-,170	-,171	-,170	-,084
Kolmogorov-Smirnov Z		,464	,565	,522	,600	,604	,561	,466	,526	,541	,933	,935	,933	,752
Asymp. Sig. (2-tailed)		,983	,907	,948	,864	,860	,912	,982	,945	,932	,349	,346	,349	,624

a. Test distribution is Normal.
b. Calculated from data.

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

	MEI	BEI	PE	YE	MP	MU	BP	BU	KE	Дисоціація	Регресія	Іпохондрія	Ізоляція	Вітцення
N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Normal Parameters ^{a,b} Mean	41,0000	41,4000	39,2000	43,2667	22,8667	18,2000	16,3667	12,9333	12,3000	23,9000	23,0000	24,0333	22,4667	26,2000
Std. Deviation	9,17643	10,61099	8,24370	9,22490	5,21757	4,35019	4,90941	3,84110	3,71530	7,88050	6,19789	6,68752	8,12715	6,48287
Most Extreme Differences	.085	.103	.095	.110	.110	.102	.085	.096	.099	.115	.203	.116	.208	.149
Absolute	.085	.103	.084	.110	.103	.102	.085	.096	.099	.098	.133	.068	.120	.131
Positive	.085	.103	.084	.110	.103	.102	.085	.096	.099	.098	.133	.068	.120	.131
Negative	-.077	-.063	-.095	-.061	-.110	-.073	-.085	-.088	-.097	-.077	-.115	-.116	-.208	-.149
Kolmogorov-Smirnov Z	.464	.565	.522	.600	.604	.561	.466	.526	.541	.631	1,110	.633	1,140	.817
Asymp. Sig. (2-tailed)	.983	.907	.948	.864	.860	.912	.982	.945	.932	.821	.170	.817	.149	.517

a. Test distribution is Normal.
b. Calculated from data.

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

	MEI	BEI	PE	YE	MP	MU	BP	BU	KE	Заміщення	Проекція	КомпГов	ПасАгр	Заперечення
N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Normal Parameters ^{a,b} Mean	41,00000	41,40000	39,20000	43,26667	22,86667	18,20000	16,36667	12,93333	12,30000	21,03333	22,93333	22,20000	23,60000	23,66667
Std. Deviation	9,17643	10,61099	8,24370	9,22490	5,21757	4,35019	4,90941	3,84110	3,71530	7,88050	6,32086	6,03095	7,43524	7,30297
Most Extreme Differences	.085	.103	.095	.110	.110	.102	.085	.096	.099	.083	.097	.131	.197	.092
Absolute	.085	.103	.084	.110	.103	.102	.085	.096	.099	.083	.097	.131	.081	.092
Positive	.085	.103	.084	.110	.103	.102	.085	.096	.099	.083	.097	.131	.081	.092
Negative	-.077	-.063	-.095	-.061	-.110	-.073	-.085	-.088	-.097	-.077	-.077	-.120	-.197	-.076
Kolmogorov-Smirnov Z	.464	.565	.522	.600	.604	.561	.466	.526	.541	.456	.530	.717	1,077	.505
Asymp. Sig. (2-tailed)	.983	.907	.948	.864	.860	.912	.982	.945	.932	.986	.941	.682	.196	.961

a. Test distribution is Normal.
b. Calculated from data.

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

	MEI	BEI	PE	YE	MP	MU	BP	BU	KE	Рационал ізація	Уникнення	РеактУтвор	Компенсація	Всьогож нконтр
N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Normal Parameters ^{a,b} Mean	41,00000	41,40000	39,20000	43,26667	22,86667	18,20000	16,36667	12,93333	12,30000	23,66667	23,93333	20,20000	24,96667	17,70000
Std. Deviation	9,17643	10,61099	8,24370	9,22490	5,21757	4,35019	4,90941	3,84110	3,71530	5,88003	7,15799	6,71796	6,81015	7,19746
Most Extreme Differences	.085	.103	.095	.110	.110	.102	.085	.096	.099	.112	.158	.116	.131	.093
Absolute	.085	.103	.084	.110	.103	.102	.085	.096	.099	.112	.096	.116	.131	.093
Positive	.085	.103	.084	.110	.103	.102	.085	.096	.099	.112	.096	.116	.131	.093
Negative	-.077	-.063	-.095	-.061	-.110	-.073	-.085	-.088	-.097	-.088	-.158	-.096	-.124	-.057
Kolmogorov-Smirnov Z	.464	.565	.522	.600	.604	.561	.466	.526	.541	.611	.865	.638	.720	.511
Asymp. Sig. (2-tailed)	.983	.907	.948	.864	.860	.912	.982	.945	.932	.849	.442	.811	.678	.956

a. Test distribution is Normal.
b. Calculated from data.

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

	MEI	BEI	PE	YE	MP	MU	BP	BU	KE	Сублімація	Альтруїзм	Придушення	Поперед ження	Гумор
N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Normal Parameters ^{a,b} Mean	41,00000	41,40000	39,20000	43,26667	22,86667	18,20000	16,36667	12,93333	12,30000	28,00000	26,03333	26,56667	27,33333	29,00000
Std. Deviation	9,17643	10,61099	8,24370	9,22490	5,21757	4,35019	4,90941	3,84110	3,71530	7,18235	6,65652	6,31191	7,53078	8,20008
Most Extreme Differences	.085	.103	.095	.110	.110	.102	.085	.096	.099	.110	.095	.093	.066	.067
Absolute	.085	.103	.084	.110	.103	.102	.085	.096	.099	.110	.095	.093	.066	.057
Positive	.085	.103	.084	.110	.103	.102	.085	.096	.099	.110	.095	.093	.066	.057
Negative	-.077	-.063	-.095	-.061	-.110	-.073	-.085	-.088	-.097	-.110	-.091	-.075	-.096	-.067
Kolmogorov-Smirnov Z	.464	.565	.522	.600	.604	.561	.466	.526	.541	.602	.518	.511	.528	.365
Asymp. Sig. (2-tailed)	.983	.907	.948	.864	.860	.912	.982	.945	.932	.862	.951	.957	.943	.999

a. Test distribution is Normal.
b. Calculated from data.

Додаток Г

Correlations

	PE	HE	УВЕ	ПР	СР	СН	ЕМ	Психотичні	Інфантильні	Невротичні	Адаптивні	
PE	Pearson Correlation	1	.869**	.096	.603**	.847**	.790**	.495**	-.330	-.310	-.330	.159
	Sig. (2-tailed)	.000	.614	.000	.000	.000	.005	.075	.095	.075	.401	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
HE	Pearson Correlation	.869**	1	.023	.646**	.692**	.705**	.325	-.389*	-.183	-.389*	.171
	Sig. (2-tailed)	.000	.905	.000	.000	.000	.080	.034	.334	.034	.366	.366
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
УВЕ	Pearson Correlation	.096	.023	1	.230	.367*	.386*	.436*	.056	-.221	.056	.293
	Sig. (2-tailed)	.614	.905	.220	.046	.035	.016	.016	.767	.240	.767	.116
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
ПР	Pearson Correlation	.603**	.646**	.230	1	.605**	.558**	.500**	-.082	-.078	-.082	.001
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.220	.000	.001	.005	.005	.667	.683	.667	.994
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
СР	Pearson Correlation	.847**	.692**	.367*	.605**	1	.850**	.669**	-.178	-.279	-.178	.071
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.046	.000	.000	.000	.000	.346	.135	.346	.710
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
СН	Pearson Correlation	.790**	.705**	.386*	.558**	.850**	1	.719**	-.232	-.291	-.232	.181
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.035	.001	.000	.000	.000	.216	.119	.216	.339
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
ЕМ	Pearson Correlation	.495**	.325	.436*	.500**	.669**	.719**	1	-.199	-.346	-.199	.102
	Sig. (2-tailed)	.005	.080	.016	.005	.000	.000	.000	.291	.061	.291	.591
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Психотичні	Pearson Correlation	-.330	-.389*	.056	-.082	-.178	-.232	-.199	1	.690**	1,000**	-.021
	Sig. (2-tailed)	.075	.034	.767	.667	.346	.216	.291	.000	.000	.000	.910
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Інфантильні	Pearson Correlation	-.310	-.183	-.221	-.078	-.279	-.291	-.346	.690**	1	.690**	-.154
	Sig. (2-tailed)	.095	.334	.240	.683	.135	.119	.061	.000	.000	.000	.417
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Невротичні	Pearson Correlation	-.330	-.389*	.056	-.082	-.178	-.232	-.199	1,000**	.690**	1	-.021
	Sig. (2-tailed)	.075	.034	.767	.667	.346	.216	.291	.000	.000	.000	.910
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Адаптивні	Pearson Correlation	.159	.171	.293	.001	.071	.181	.102	-.021	-.154	-.021	1
	Sig. (2-tailed)	.401	.366	.116	.994	.710	.339	.591	.910	.417	.910	.910
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Додаток Д

Correlations

		ПЕ	НЕ	УВЕ	ПР	СР	СН	ЕМ	Дисоціація	Регресія	Іпохондрія	Ізоляція	Вітиснення
ПЕ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1 .000 30	,869** .000 30	,096 .614 30	,603** .000 30	,847** .000 30	,790** .000 30	,495** .005 30	-.217 .249 30	-.072 .704 30	,237 .208 30	-.272 .145 30	-.220 .243 30
НЕ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,869** .000 30	1 .000 30	,023 .905 30	,646** .000 30	,692** .000 30	,705** .000 30	,325 .080 30	-.029 .618 30	-.095 .878 30	,253 .178 30	-.334 .072 30	-.304 .102 30
УВЕ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,096 .614 30	,023 .905 30	1 .000 30	,230 .220 30	,367* .046 30	,386* .035 30	,436* .016 30	,124 .514 30	-.005 .978 30	,029 .881 30	,006 .976 30	-.031 .872 30
ПР	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,603** .000 30	,646** .000 30	,230 .220 30	1 .000 30	,605** .000 30	,558** .001 30	,500** .005 30	-.065 .733 30	,145 .446 30	-.036 .852 30	-.097 .611 30	-.124 .515 30
СР	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,847** .000 30	,692** .000 30	,367* .046 30	,605** .000 30	1 .000 30	,850** .000 30	,669** .000 30	-.142 .454 30	,102 .592 30	,259 .167 30	-.242 .197 30	-.186 .325 30
СН	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,790** .000 30	,705** .000 30	,386* .035 30	,558** .001 30	,850** .000 30	1 .000 30	,719** .000 30	,023 .903 30	,096 .612 30	,189 .316 30	-.147 .438 30	-.175 .354 30
ЕМ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,495** .005 30	,325 .080 30	,436* .016 30	,500** .005 30	,669** .000 30	,719** .000 30	1 .000 30	-.037 .845 30	-.029 .880 30	-.078 .683 30	-.034 .857 30	-.065 .732 30
Дисоціація	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.217 .249 30	-.029 .878 30	,124 .514 30	-.065 .733 30	-.142 .454 30	,023 .903 30	-.037 .845 30	1 .000 30	,378* .040 30	,122 .519 30	,082 .665 30	,207 .273 30
Регресія	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.072 .704 30	-.095 .618 30	-.005 .978 30	,145 .446 30	,102 .592 30	,096 .612 30	-.029 .880 30	,378* .040 30	1 .000 30	,214 .257 30	,347 .060 30	,142 .453 30
Іпохондрія	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,237 .208 30	,253 .178 30	,029 .881 30	-.036 .852 30	,259 .167 30	,189 .316 30	-.078 .683 30	-.029 .845 30	,378* .040 30	1 .000 30	-.283 .130 30	-.161 .396 30
Ізоляція	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.272 .145 30	-.334 .072 30	,006 .976 30	-.097 .611 30	-.242 .197 30	-.147 .438 30	-.034 .857 30	,082 .665 30	,347 .060 30	-.283 .130 30	1 .000 30	,666** .000 30
Вітиснення	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.220 .243 30	-.304 .102 30	-.031 .872 30	-.124 .515 30	-.186 .325 30	-.175 .354 30	-.065 .732 30	,207 .273 30	,142 .453 30	-.161 .396 30	,666** .000 30	1 .000 30

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Додаток Е

Correlations

		ПЕ	НЕ	УВЕ	ПР	СР	СН	ЕМ	Заміщення	Проекція	КомпПов	ПасАрр	Заперечення
ПЕ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1 .000 30	,869** .000 30	,096 .614 30	,603** .000 30	,847** .000 30	,790** .000 30	,495** .005 30	-.390* .033 30	-.256 .172 30	,018 .925 30	-.292 .117 30	-.071 .709 30
НЕ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,869** .000 30	1 .000 30	,023 .905 30	,646** .000 30	,692** .000 30	,705** .000 30	,325 .080 30	-.160 .397 30	-.125 .509 30	,099 .601 30	-.290 .121 30	-.081 .669 30
УВЕ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,096 .614 30	,023 .905 30	1 .000 30	,230 .220 30	,367* .046 30	,386* .035 30	,436* .016 30	-.147 .439 30	-.094 .822 30	,125 .511 30	-.141 .459 30	-.444* .014 30
ПР	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,603** .000 30	,646** .000 30	,230 .220 30	1 .000 30	,605** .000 30	,558** .001 30	,500** .005 30	-.062 .746 30	-.225 .232 30	,069 .716 30	-.069 .717 30	,119 .531 30
СР	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,847** .000 30	,692** .000 30	,367* .046 30	,605** .000 30	1 .000 30	,850** .000 30	,669** .000 30	-.321 .083 30	-.217 .250 30	,088 .645 30	-.293 .116 30	-.128 .502 30
СН	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,790** .000 30	,705** .000 30	,386* .035 30	,558** .001 30	,850** .000 30	1 .000 30	,719** .000 30	-.375* .041 30	-.233 .215 30	,198 .293 30	-.261 .164 30	-.208 .270 30
ЕМ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,495** .005 30	,325 .080 30	,436* .016 30	,500** .005 30	,669** .000 30	,719** .000 30	1 .000 30	-.332 .073 30	-.275 .141 30	-.020 .914 30	-.339 .067 30	-.136 .474 30
Заміщення	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.390* .033 30	-.160 .397 30	-.147 .439 30	-.062 .746 30	-.321 .083 30	-.375* .041 30	-.332 .073 30	1 .000 30	,545** .002 30	,197 .296 30	-.382* .037 30	,252 .179 30
Проекція	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.256 .172 30	-.125 .509 30	-.094 .822 30	-.225 .232 30	-.217 .250 30	-.233 .215 30	-.275 .141 30	,545** .002 30	1 .000 30	,506** .004 30	,449* .013 30	,287 .124 30
КомпПов	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,018 .925 30	,099 .601 30	,125 .511 30	,069 .716 30	,088 .645 30	,198 .293 30	-.020 .914 30	-.332 .073 30	,545** .002 30	1 .000 30	,383* .037 30	,085 .654 30
ПасАрр	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.292 .117 30	-.290 .121 30	-.141 .459 30	-.069 .717 30	-.293 .116 30	-.261 .164 30	-.339 .067 30	,382* .037 30	,449* .013 30	,383* .037 30	1 .000 30	,358 .052 30
Заперечення	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.071 .709 30	-.081 .669 30	-.444* .014 30	-.119 .531 30	-.128 .502 30	-.208 .270 30	-.136 .474 30	-.332 .073 30	,545** .002 30	,506** .004 30	,449* .013 30	1 .000 30

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Додаток Є

Correlations

		ПЕ	НЕ	УВЕ	ПР	СР	СН	ЕМ	Рационалізація	Уникнення	РеактУтвор	Компенсація	Всеосяжнkontр
ПЕ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1 .000 30	.869** .000 30	.096 .614 30	.603** .000 30	.847** .000 30	.790** .000 30	.495** .005 30	-.079 .679 30	-.240 .202 30	-.256 .173 30	-.245 .192 30	-.242 .197 30
НЕ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.869** .000 30	1 .000 30	.023 .905 30	.646** .000 30	.692** .000 30	.705** .000 30	.325 .080 30	-.250 .183 30	-.228 .225 30	-.295 .114 30	-.235 .212 30	-.297 .111 30
УВЕ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.096 .614 30	.023 .905 30	1 .000 30	.230 .220 30	.367* .046 30	.386* .035 30	.436* .016 30	.316 .089 30	-.161 .396 30	.107 .575 30	.032 .867 30	-.050 .791 30
ПР	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.603** .000 30	.646** .000 30	.230 .220 30	1 .000 30	.605** .000 30	.558** .001 30	.500** .005 30	-.098 .605 30	-.045 .812 30	-.005 .979 30	-.101 .596 30	-.065 .733 30
СР	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.847** .000 30	.692** .000 30	.367* .046 30	.605** .000 30	1 .000 30	.850** .000 30	.669** .000 30	.108 .569 30	-.187 .322 30	-.166 .382 30	-.098 .606 30	-.171 .366 30
СН	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.790** .000 30	.705** .000 30	.386* .035 30	.558** .001 30	.850** .000 30	1 .000 30	.719** .000 30	.022 .907 30	-.095 .618 30	-.257 .170 30	-.132 .486 30	-.249 .185 30
ЕМ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.495** .005 30	.325 .080 30	.436* .016 30	.500** .005 30	.669** .000 30	.719** .000 30	1 .000 30	.014 .941 30	-.129 .495 30	-.248 .186 30	-.244 .193 30	-.065 .731 30
Рационалізація	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.079 .679 30	-.250 .183 30	.316 .089 30	-.098 .605 30	.108 .569 30	.022 .907 30	.014 .941 30	1 .000 30	.330 .075 30	.251 .182 30	.345 .062 30	.578** .001 30
Уникнення	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.240 .202 30	-.228 .225 30	-.161 .396 30	-.045 .812 30	-.187 .322 30	-.095 .618 30	-.129 .495 30	.330 .075 30	1 .000 30	.260 .165 30	.455* .012 30	.356 .054 30
РеактУтвор	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.256 .173 30	-.295 .114 30	.107 .575 30	-.005 .979 30	-.166 .382 30	-.257 .170 30	-.248 .186 30	.251 .182 30	.260 .165 30	1 .000 30	.430* .018 30	.210 .266 30
Компенсація	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.245 .192 30	-.235 .212 30	.032 .867 30	-.101 .596 30	-.098 .606 30	-.132 .486 30	-.244 .193 30	.345 .062 30	.455* .012 30	.430* .018 30	1 .000 30	.174 .357 30
Всеосяжнkontр	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.242 .197 30	-.297 .111 30	-.050 .791 30	-.065 .733 30	-.171 .366 30	-.249 .185 30	-.065 .731 30	.578** .001 30	.356 .054 30	.210 .266 30	.174 .357 30	1 30

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Додаток Ж

Correlations

		ПЕ	НЕ	УВЕ	ПР	СР	СН	ЕМ	Сублімація	Альтруїзм	Придушення	Попередження	Гумор
ПЕ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1 .000 30	.869** .000 30	.096 .614 30	.603** .000 30	.847** .000 30	.790** .000 30	.495** .005 30	.299 .109 30	.049 .799 30	.009 .964 30	-.078 .682 30	.220 .242 30
НЕ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.869** .000 30	1 .000 30	.023 .905 30	.646** .000 30	.692** .000 30	.705** .000 30	.325 .080 30	.154 .415 30	.080 .673 30	.095 .616 30	-.105 .582 30	.330 .075 30
УВЕ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.096 .614 30	.023 .905 30	1 .000 30	.230 .220 30	.367* .046 30	.386* .035 30	.436* .016 30	.136 .473 30	.138 .468 30	.155 .413 30	.371* .043 30	.195 .301 30
ПР	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.603** .000 30	.646** .000 30	.230 .220 30	1 .000 30	.605** .000 30	.558** .001 30	.500** .005 30	.297 .111 30	-.266 .155 30	-.008 .966 30	-.227 .228 30	.179 .344 30
СР	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.847** .000 30	.692** .000 30	.367* .046 30	.605** .000 30	1 .000 30	.850** .000 30	.669** .000 30	.176 .352 30	-.056 .768 30	-.090 .636 30	-.059 .758 30	.183 .334 30
СН	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.790** .000 30	.705** .000 30	.386* .035 30	.558** .001 30	.850** .000 30	1 .000 30	.719** .000 30	.200 .289 30	.103 .799 30	-.073 .702 30	.022 .910 30	.293 .116 30
ЕМ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.495** .005 30	.325 .080 30	.436* .016 30	.500** .005 30	.669** .000 30	.719** .000 30	1 .000 30	.189 .318 30	-.025 .897 30	-.131 .489 30	.022 .910 30	.201 .286 30
Сублімація	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.299 .109 30	.154 .415 30	.136 .473 30	.297 .111 30	.176 .352 30	.200 .289 30	.189 .318 30	1 .000 30	.271 .147 30	.204 .280 30	-.110 .564 30	-.028 .883 30
Альтруїзм	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.049 .799 30	.080 .673 30	.138 .468 30	-.266 .155 30	-.056 .768 30	.103 .589 30	-.025 .897 30	.271 .147 30	1 .000 30	.539** .002 30	.616** .000 30	.569** .001 30
Придушення	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.009 .964 30	.095 .616 30	.155 .413 30	-.008 .966 30	-.090 .636 30	-.073 .702 30	-.131 .489 30	.204 .280 30	.539** .002 30	1 .000 30	.541** .002 30	.439* .015 30
Попередження	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-.078 .682 30	-.105 .582 30	.371* .043 30	-.227 .228 30	-.059 .758 30	.022 .910 30	.022 .910 30	-.110 .564 30	.616** .000 30	.541** .002 30	1 .000 30	.480** .007 30
Гумор	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	.220 .242 30	.330 .075 30	.195 .301 30	.179 .344 30	.183 .334 30	.293 .116 30	.201 .286 30	-.028 .883 30	.569** .001 30	.439* .015 30	.480** .007 30	1 30

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Додаток 3

Correlations

		MEI	BEI	PE	YE	MP	MU	BP	BU	KE	Психотичні	Інфантильні	Невротичні	Адаптивні	
MEI	Pearson Correlation	1													
	Sig. (2-tailed)		,464**	,839**	,765**	,956**	,954**	,385*	,429*	,343	-,107	-,285	-,107	-,014	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
BEI	Pearson Correlation	,464**	1	,769**	,883**	,354	,520**	,908**	,859**	,724**	,039	-,237	,039	-,058	
	Sig. (2-tailed)	,010		,000	,000	,055	,003	,000	,000	,000	,838	,207	,838	,760	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
PE	Pearson Correlation	,839**	,769**	1	,825**	,820**	,781**	,798**	,648**	,461*	-,101	-,337	-,101	,049	
	Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,010	,595	,069	,595	,797	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
YE	Pearson Correlation	,765**	,883**	,825**	1	,631**	,823**	,704**	,792**	,721**	,015	-,238	,015	-,143	
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,938	,206	,938	,451	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
MP	Pearson Correlation	,956**	,354	,820**	,631**	1	,828**	,313	,301	,269	-,088	-,250	-,088	,043	
	Sig. (2-tailed)	,000	,055	,000	,000		,000	,092	,106	,151	,645	,182	,645	,820	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
MU	Pearson Correlation	,954**	,520**	,781**	,823**	,828**	1	,418*	,517**	,361	-,107	-,263	-,107	-,058	
	Sig. (2-tailed)	,000	,003	,000	,000	,000		,022	,003	,050	,574	,160	,574	,761	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
BP	Pearson Correlation	,385*	,908**	,798**	,704**	,313	,418*	1	,769**	,480**	-,055	-,293	-,055	,057	
	Sig. (2-tailed)	,036	,000	,000	,000	,092	,022		,000	,007	,771	,117	,771	,766	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
BU	Pearson Correlation	,429*	,859**	,648**	,792**	,301	,517**	,769**	1	,366*	-,121	-,128	-,121	-,104	
	Sig. (2-tailed)	,018	,000	,000	,000	,106	,003	,000	,000	,046	,523	,500	,523	,585	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
KE	Pearson Correlation	,343	,724**	,461*	,721**	,269	,361	,480**	,366*	1	,294	-,145	,294	-,128	
	Sig. (2-tailed)	,064	,000	,010	,000	,151	,050	,007	,046		,114	,446	,114	,500	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
Психотичні	Pearson Correlation	-,107	,039	-,101	,015	-,088	-,107	-,055	-,121	,294	1	,690**	1,000**	-,021	
	Sig. (2-tailed)	,574	,838	,595	,938	,645	,574	,771	,523	,114	,000	,000	,000	,910	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
Інфантильні	Pearson Correlation	-,285	-,237	-,337	-,238	-,250	-,263	-,293	-,128	-,145	,690**	1	,690**	-,154	
	Sig. (2-tailed)	,127	,207	,069	,206	,182	,160	,117	,500	,446	,000	,000	,000	,417	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
Невротичні	Pearson Correlation	-,107	,039	-,101	,015	-,088	-,107	-,055	-,121	,294	1,000**	,690**	1	-,021	
	Sig. (2-tailed)	,574	,838	,595	,938	,645	,574	,771	,523	,114	,000	,000	,000	,910	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
Адаптивні	Pearson Correlation	-,014	-,058	,049	-,143	,043	-,058	,057	-,104	-,128	-,021	-,154	-,021	1	
	Sig. (2-tailed)	,940	,760	,797	,451	,820	,761	,766	,585	,500	,910	,417	,910	,910	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Додаток 1

Correlations

		MEI	BEI	PE	YE	MP	MU	BP	BU	KE	Дисоціація	Регресія	Іпохондрія	Ізоляція	Вітсення
MEI	Pearson Correlation	1													
	Sig. (2-tailed)		,464**	,839**	,765**	,956**	,954**	,385*	,429*	,343	-,083	,147	-,149	-,049	-,021
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
BEI	Pearson Correlation	,464**	1	,769**	,883**	,354	,520**	,908**	,859**	,724**	-,221	-,166	-,162	,058	,112
	Sig. (2-tailed)	,010		,000	,000	,055	,003	,000	,000	,000	,240	,380	,391	,760	,555
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
PE	Pearson Correlation	,839**	,769**	1	,825**	,820**	,781**	,798**	,648**	,461*	-,101	,084	-,047	-,040	-,045
	Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,010	,596	,660	,805	,836	,815
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
YE	Pearson Correlation	,765**	,883**	,825**	1	,631**	,823**	,704**	,792**	,721**	-,240	-,081	,021	,079	,146
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,202	,669	,914	,677	,443
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
MP	Pearson Correlation	,956**	,354	,820**	,631**	1	,828**	,313	,301	,269	,037	,246	,153	-,038	-,080
	Sig. (2-tailed)	,000	,055	,000	,000		,000	,092	,106	,151	,848	,189	,419	,844	,675
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
MU	Pearson Correlation	,954**	,520**	,781**	,823**	,828**	1	,418*	,517**	,361	-,219	,059	,150	-,048	,034
	Sig. (2-tailed)	,000	,003	,000	,000	,000		,022	,003	,050	,244	,757	,428	,803	,858
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
BP	Pearson Correlation	,385*	,908**	,798**	,704**	,313	,418*	1	,769**	,480**	-,203	-,109	-,234	-,058	-,010
	Sig. (2-tailed)	,036	,000	,000	,000	,092	,022		,000	,007	,281	,567	,214	,761	,958
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
BU	Pearson Correlation	,429*	,859**	,648**	,792**	,301	,517**	,769**	1	,366*	-,220	-,225	-,097	-,129	,055
	Sig. (2-tailed)	,018	,000	,000	,000	,106	,003	,000	,000	,046	,242	,233	,612	,496	,775
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
KE	Pearson Correlation	,343	,724**	,461*	,721**	,269	,361	,480**	,366*	1	-,112	-,064	,008	,320	,252
	Sig. (2-tailed)	,064	,000	,010	,000	,151	,050	,007	,046		,556	,735	,967	,085	,179
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
Дисоціація	Pearson Correlation	-,093	-,221	-,101	-,240	,037	-,219	-,203	-,220	-,112	1	,378*	,122	,082	,207
	Sig. (2-tailed)	,624	,240	,596	,202	,848	,244	,281	,242	,566	,040	,519	,665	,273	,30
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Регресія	Pearson Correlation	,147	-,166	,084	-,081	,246	,059	-,109	-,225	-,064	,378*	1	,214	,347	,142
	Sig. (2-tailed)	,439	,380	,660	,669	,189	,757	,567	,233	,735	,040	,040	,257	,060	,453
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Іпохондрія	Pearson Correlation	,149	-,162	-,047	,021	,153	,150	-,234	-,097	,008	,122	,214	1	-,283	-,161
	Sig. (2-tailed)	,431	,391	,805	,914	,419	,428	,214	,612	,967	,519	,257	,519	,130	,396
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Ізоляція	Pearson Correlation	-,049	,058	-,040	-,079	-,038	-,048	-,058	-,129	,320	,082	,347	-,283	1	,666**
	Sig. (2-tailed)	,799	,760	,836	,677	,844	,803	,761	,496	,085	,665	,060	,130	,000	,000
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Вітсення	Pearson Correlation	-,021	,112	-,045	,146	-,080	,034	-,010	,055	,252	,207	,142	-,161	,666**	1
	Sig. (2-tailed)	,910	,555	,815	,443	,675	,858	,958	,775	,179	,273	,453	,396	,000	,000
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Додаток Л

Correlations

		MEI	BEI	PE	YE	MP	MV	BP	BY	KE	Сублімація	Альтруїзм	Придушення	Попередження	Гумор
MEI	Pearson Correlation	1	,464**	,839**	,765**	,956**	,954**	,395*	,429*	,343	,314	-,091	-,120	-,099	-,079
	Sig. (2-tailed)		,010	,000	,000	,000	,000	,036	,018	,064	,091	,631	,529	,603	,677
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
BEI	Pearson Correlation	,464**	1	,769**	,883**	,354	,520**	,908**	,859**	,724**	,215	-,045	-,088	,020	-,222
	Sig. (2-tailed)	,010		,000	,000	,055	,003	,000	,000	,253	,815	,644	,917	,239	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
PE	Pearson Correlation	,839**	,769**	1	,825**	,820**	,781**	,798**	,648**	,461*	,278	-,020	-,119	,050	-,024
	Sig. (2-tailed)	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,010	,136	,915	,531	,793	,898	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
YE	Pearson Correlation	,765**	,883**	,825**	1	,631**	,823**	,704**	,792**	,721**	,288	-,133	-,145	-,124	-,318
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000		,000	,000	,000	,000	,122	,483	,445	,512	,087	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
MP	Pearson Correlation	,956**	,354	,820**	,631**	1	,828**	,313	,301	,269	,248	-,099	-,073	-,039	,057
	Sig. (2-tailed)	,000	,055	,000	,000		,000	,092	,106	,151	,186	,602	,701	,837	,764
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
MV	Pearson Correlation	,954**	,520**	,781**	,823**	,828**	1	,418*	,517**	,361	,360	-,061	-,144	-,135	-,216
	Sig. (2-tailed)	,000	,003	,000	,000	,000		,022	,003	,050	,051	,749	,449	,478	,253
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
BP	Pearson Correlation	,385*	,908**	,798**	,704**	,313	,418*	1	,769**	,480**	,184	,081	-,083	,147	-,081
	Sig. (2-tailed)	,036	,000	,000	,000	,092	,022		,000	,007	,331	,671	,664	,439	,669
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
BY	Pearson Correlation	,429*	,859**	,648**	,792**	,301	,517**	,769**	1	,366*	,139	-,048	-,085	-,134	-,158
	Sig. (2-tailed)	,018	,000	,000	,000	,106	,003	,000		,046	,465	,799	,655	,481	,405
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
KE	Pearson Correlation	,343	,724**	,461*	,721**	,269	,361	,480**	,366*	1	,213	-,161	-,063	-,006	-,352
	Sig. (2-tailed)	,064	,000	,010	,000	,151	,050	,007	,046		,258	,396	,739	,974	,056
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Сублімація	Pearson Correlation	,314	,215	,278	,288	,248	,360	,184	,139	,213	1	,271	,204	-,110	-,028
	Sig. (2-tailed)	,091	,253	,136	,122	,186	,051	,331	,465	,258		,147	,280	,564	,883
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Альтруїзм	Pearson Correlation	-,091	-,045	-,020	-,133	-,099	-,061	,081	-,048	-,161	,271	1	,539**	,616**	,569**
	Sig. (2-tailed)	,631	,815	,915	,483	,602	,749	,671	,799	,396	,147		,002	,000	,001
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Придушення	Pearson Correlation	-,120	-,088	-,119	-,145	-,073	-,144	-,083	-,085	-,063	,204	,539**	1	,541**	,439*
	Sig. (2-tailed)	,529	,644	,531	,445	,701	,449	,664	,655	,739	,280	,002		,002	,015
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Попередження	Pearson Correlation	-,099	,020	,050	-,124	-,039	-,135	,147	-,134	-,006	-,110	,616**	,541**	1	,480**
	Sig. (2-tailed)	,603	,917	,793	,512	,837	,478	,439	,481	,974	,564	,000	,002		,007
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Гумор	Pearson Correlation	-,079	-,222	-,024	-,318	,057	-,216	-,081	-,158	-,352	-,028	,569**	,439*	,480**	1
	Sig. (2-tailed)	,677	,239	,898	,087	,764	,253	,669	,405	,056	,883	,001	,015	,007	
	N	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).